

Nr 84.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utbildning av fiskeritjänstemän m. m.; given Stockholms slott den 16 februari 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

G. E. Sträng.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen ställes frågan om inrättande av en fast utbildningsanstalt för fiskareungdom på framtiden, men riktlinjer föreslås oberoende härav skola fastställas i fråga om utbildningen av fiskeritjänstemän. Medan den hittillsvarande utbildningen vid fiskeriskolan i Aneboda omfattat elva månader, utsträcker utbildningstiden enligt propositionen till omkring 17 månader. Utbildningen skall stå under fiskeristyrelsens överinseende. Den teoretiska undervisningen skall i huvudsak meddelas i Göteborg. Praktisk utbildning samt viss teoretisk undervisning i sötvattensbetonade läroämnen skall äga rum i Aneboda.

Undervisningen skall vara avgiftsfri. Stipendier till eleverna skola utgå enligt de grunder som gälla för elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning.

I propositionen uttalas, att förslaget i viss mån bör betraktas som ett provisorium och att frågan bör kunna omprövas, därest förutsättningar längre fram skulle föreligga för att inrätta en fast fiskareskola.

Den som genomgått kursen för fiskeritjänstemän skall kunna vinna inträde vid specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande i Vilan. Efter avlagd examen vid detta specialgymnasium skall möjlighet finnas att bedriva akademiska studier.

Länsfiskeritjänstemännen föreslås skola placeras å löneplan och därvid

hänförs till lönegrad Ca 19. I anslutning härtill hemställes om bemyndigande att i personalförteckningarna för hushållningssällskapen uppföra sammanlagt 33 fiskeriassistenttjänster i denna lönegrad.

För bestridande av avlöningar och driftkostnader samt stipendier vid fiskeritjänstemannakursen begäres för budgetåret 1951/52 ett förslagsanslag av 30 400 kronor. Förläggningen av viss del av utbildningen till Aneboda medför, att vissa ombyggnadsarbeten måste utföras därstädes. Såsom bidrag till kostnaderna härför äskas ett reservationsanslag å 35 000 kronor.

Slutligen föreslås att reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen för nästa budgetår skall uppföras med 80 000 kronor eller 5 000 kronor mindre än för innevarande budgetår. Å ena sidan förordas att bidraget från detta anslag till Södra Sveriges fiskeriförening skall höjas med cirka 1 700 kronor samt att för statsbidrag till rörlig kursverksamhet och studieresor skall avses ett från 25 000 kronor till 50 000 kronor höjt belopp. Å andra sidan anses något belopp icke böra anvisas för nästa budgetår till Kungl. Maj:ts förfogande under förutsättning att en å anslaget föreliggande reservation får disponeras för detta ändamål.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 februari 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans-, ecklesiastik- och civildepartementen anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, frågor om utbildning av fiskeritjänstemän och lönereglering för länsfiskeritjänstemän m. m. samt anför därvid följande.

I. Inledning.

I betänkande, som avgavs den 17 oktober 1949, framlade *fiskeritjänstutbildningskommittén*¹ förslag rörande, bland annat, dels utbildningen av fiskeritjänstemän och yrkesutbildningen i egentlig mening för fiskare, dels löneställningen för länsfiskeritjänstemän och fiskmästare.

Över betänkandet avgåvos, efter remiss, utlåtanden av fiskeristyrelsen efter hörande av fiskeriintendenterna, skolöverstyrelsen, överstyrelsen för yrkesutbildning, statskontoret, statens lönenämnd, 1946 års skolkommission, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, förvaltningsutskotten i Göteborgs och Bohus län samt norra Kalmar läns landsting, förvaltningsutskotten i samtliga hushållningssällskap utom Skaraborgs och Kopparbergs läns, Hushållningssällskapens förbund, styrelsen för specialgymnasiet i Vilan, Södra Sveriges fiskeriförening, Svenska lax- och laxöringföreningen, Svenska fiskevårdsförbundet, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska insjöfiskarens centralförbund, Svenska ostkustfiskarnas centralförbund, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Skånes fiskareförbund, Svenska fiskarens studieförbund, Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän, Föreningen Statens fiskeritjänstemän och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund.

Kommitténs förslag i fråga om utbildningen av fiskeritjänstemän innebar, att denna skulle utbyggas och fördjupas. Medan utbildningen vid den nuvarande fiskeriskolan i Aneboda omfattar 11 månader, skulle den av kommittén föreslagna kursen taga i anspråk närmare 20 månader. Vidare förordade kommittén, att en fast yrkesskola för fiskareungdom skulle inrättas.

¹ Ledamoten av riksdagens andra kammare, folkskolläraren G. T. Skoglund i Umeå, ordförande, landstingsmannen, fiskaren A. K. H. Andersson i Fårö, fiskeriintendenten S. J. Sjögren, ledamoten av riksdagens andra kammare, handelsföreståndaren K. B. Utbult i Öckerö samt länsfiskeritjänstemannen K. W. Zettergren i Uppsala.

Enligt förslaget skulle fiskeritjänstemannautbildningen och den fasta yrkesundervisningen för fiskare sammanföras till en fiskeriskola i Lysekil. Till denna skola skulle överföras dels större delen av den statsunderstödda fiskeritjänstemannautbildning, som hittills bedrivits vid fiskeriskolan i Aneboda, dels den yrkesundervisning för fiskare, som sedan hösten 1948 provisoriskt anordnats i Lysekil. I betänkandet förordades vidare, att rörliga kurser av olika slag skulle anordnas för fiskare.

De delar av kommitténs förslag, som gällde anordnande av fasta yrkeskurser och rörlig kursverksamhet för fiskare, behandlades i propositionen nr 114 till 1950 års riksdag. I det till denna proposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet anförde jag, att det enligt min mening vore principiellt befogat att inrätta en fast undervisningsanstalt för fiskare. Med hänsyn till att erfarenheterna från den provisoriska yrkesundervisning, som varit anordnad i Lysekil, icke vittnade om något större intresse därför bland fiskarungdomen förordade jag, att denna utbildning skulle fortsätta någon tid om än med vissa ändringar i kursplanerna. Först därefter borde man på grundval av då vunna erfarenheter fatta definitiv ståndpunkt i frågan om inrättande av en fast skola. Under sådana förhållanden ansåg jag, att man icke heller borde besluta om utbildningen av fiskeritjänstemän. Vart denna skulle förläggas komme nämligen i hög grad att bli beroende av om en fast fiskeriskola i Lysekil komme till stånd eller ej. Jag uttalade vidare, att medel till den provisoriska utbildningen i Lysekil efter budgetåret 1950/51 syntes böra anvisas under nionde huvudtiteln i stället för under åttonde huvudtiteln.

De förslag, som framlades i propositionen, inneburo i enlighet härmed endast att rörlig kursverksamhet skulle bedrivas bland fiskarena enligt de riktlinjer, som vid 1949 års riksdag uppdragits för motsvarande verksamhet inom jordbruket och skogsbruket, samt att den yrkesutbildning för fiskare, som var förlagd till Lysekil, skulle fortsätta, ehuru med vissa ändringar i kursplanerna. Propositionen bifölls av riksdagen (r. skr. nr 244).

I skrivelse den 16 augusti 1950 hemställde *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök*, att spörsmålen om den fasta yrkesundervisningen för fiskare och om utbildningen av fiskeritjänstemän måtte upptagas till förnyad prövning, så att de kunde lösas vid 1951 års riksdag. Styrelsen anförde därvid, bland annat, att det vore ytterst angeläget, att den nuvarande provisoriska yrkesutbildningen i Lysekil för fiskare ersattes med en permanent anordning för undervisningen därstädes. Det vore vidare icke blott angeläget utan rentav nödvändigt att fasta former skapades för fiskeritjänstemännens utbildning. Styrelsen ansåge nämligen den nuvarande utbildningstiden för fiskeritjänstemän om allenast 11 månader uppenbart otillräcklig. Härtill komme att lokalerna vid Södra Sveriges fiskeriförening numera befunne sig i sådant skick, att helårsundervisning vid skolan icke längre kunde ifrågakomma. Provisoriet år 1950 med en kurs vid föreningen kunde därför icke förlängas.

Bland annat på grund av att intresset bland fiskarungdomen för yrkesutbildningen i Lysekil alltjämt visat sig synnerligen ringa och att kostnaderna för nu pågående kurs icke heller stodo i rimlig proportion till elev-

antalet uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 13 oktober 1950 åt fiskeristyrelsen att undersöka möjligheterna att förlägga utbildningen av fiskeritjänstemän och fiskare till Göteborg. Till åtlydnad härav har *fiskeristyrelsen* i skrivelse den 14 december 1950 framlagt förslag och kostnadsberäkningar rörande utbildning av fiskeritjänstemän, förlagd till Göteborg. Beträffande yrkesutbildningen för fiskare har styrelsen anmält, att det vid förhandlingar som den fört med styrelsen för Göteborgs stads yrkesskolor framgått, att intresse föreläge från Göteborgs stads sida att inom ramen för stadens yrkesundervisning, närmast yrkesskolornas sjömansutbildning, upptaga yrkesutbildning för fiskare. Denna utbildning skulle i alla avseenden såsom beträffande huvudmannaskap, statsbidragsnormer m. m. bli likställd med sedvanlig yrkesutbildning i kommunal regi under ledning och inseende av överstyrelsen för yrkesutbildning. Styrelsen för Göteborgs stads yrkesskolor hade emellertid tillika meddelat, att vissa ytterligare överväganden måste företagas, innan denna utvidgning av stadens yrkesundervisning kunde defintivt beslutas. Fiskeristyrelsen har förklarat sig senare efter ytterligare överläggningar med styrelsen för Göteborgs stads yrkesskolor skola återkomma till frågan rörande förläggning och organisation av yrkesutbildningen för fiskare. Fiskeristyrelsen har emellertid i detta sammanhang understrukt att den yrkesutbildning för fiskare, som kan komma att anordnas i Göteborg, av olika skäl icke kan motsvara en sådan fast undervisningsanstalt, som fiskeriuutbildningskommittén föreslagit. Enligt styrelsens mening bör därför en eventuell fiskarutbildning i Göteborg betraktas som ett provisorium i avbidan på att en fiskets egen skola främdeles kan komma till stånd.

Över fiskeristyrelsens förslag ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av statskontoret, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, förvaltningsutskottet i Göteborgs och Bohus läns landsting, Göteborgs stadsfullmäktige, Hushållningssällskapens förbund, som tillika överlämnat yttranden av förvaltningsutskotten i Stockholms läns och stads, Jönköpings läns samt Gävleborgs läns hushållningssällskap, Södra Sveriges fiskeriförening, Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund.

I skrivelse den 12 februari 1951 har fiskeristyrelsen anmält, att styrelsen för Göteborgs stads yrkesskolor den 6 februari 1951 beslutat, att yrkesutbildning för fiskare skall igångsättas vid yrkesskolorna, samt godkänt ett förslag till kursplan för utbildningen.

Jag anser det synnerligen önskvärt att fiskarungdomen skall beredas ökade möjligheter att få teoretiska yrkeskunskaper vid sidan av den praktiska utbildning, som deltagandet i fisket ger. Såsom framgått av det föregående synes emellertid tiden ännu icke vara mogen för inrättande av en fast utbildningsanstalt för fiskare. Med hänsyn till att den provisoriska yrkesutbildningen i Lysekil erhållit så ringa anslutning, att kostnaderna för denna blivit opropotionerligt stora i förhållande till elevantalet, anser jag mig icke heller kunna förorda, att statsanslag för nästa budgetår skall anvisas till att uppehålla denna utbildning. Därest det skulle visa sig

möjligt att få till stånd yrkesundervisning för fiskare vid Göteborgs stads yrkesskolor, synes detta kunna godtagas som en provisorisk lösning av frågan.

Uppskjutes den definitiva lösningen av frågan om att inrätta en fast undervisningsanstalt för fiskare kommer emellertid spørsmålet om utbildningen av fiskeritjänstemän enligt min uppfattning i ett delvis nytt läge. Prövningen av detta spørsmål torde icke kunna uppskjutas till dess frågan om inrättande av en fiskarskola ånyo blir aktuell. Bland annat utvecklingen på fiskevårdens område medför, att allt större krav måste ställas på dessa tjänstemän såväl i administrativt hänseende som i fråga om fackkunskaper. Detta förhållande medför att deras utbildning måste förbättras. Härtill kommer att vissa svårigheter möta att i fortsättningen, såsom skett år 1950, anordna provisoriska utbildningskurser vid Södra Sveriges fiskeriförening i Aneboda. Med hänsyn härtill anser jag att frågan om fiskeritjänstemännens utbildning nu bör upptagas till prövning.

Såsom förut nämnts innehåller fiskeriutbildningskommitténs betänkande jämväl förslag rörande löneställningen för länsfiskeritjänstemän och fiskmästare. I det till propositionen nr 114 till 1950 års riksdag fogade statsrådsprotokollet anförde jag, att enligt min mening denna fråga borde slutligt prövas först i samband med den pågående tjänsteförteckningsrevisionen. Till följd härav redogjorde jag i berörda sammanhang icke heller för detaljerna i kommitténs förslag i denna del. Jag torde emellertid få erinra om att i årets statsverksproposition (IX ht p. 84) föreslagits, att hemkonsulenternas löner skola regleras från och med den 1 juli 1951. Vid bifall härtill skulle fiskeritjänstemännen bli den enda kategori av hushållnings-sällskapens med statsmedel avlönade befattningshavare, som kvarstår med oreglerad lön. I betraktande härav anser jag övervägande skäl tala för att jämväl länsfiskeritjänstemännen nu skola placeras å löneplan. Fiskeriutbildningskommitténs förslag i berörda hänseende torde därför böra behandlas i detta sammanhang.

I gällande riksstat finnes upptaget ett reservationsanslag av 85 000 kronor till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen. Av anslaget skola 28 250 kronor utbetalas såsom statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening, 25 000 kronor disponeras till bidrag till statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område samt 31 750 kronor användas enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall.

I skrivelser den 16 augusti och den 14 oktober 1950 har *fiskeristyrelsen* hemställt, bland annat, att anslaget för budgetåret 1951/52 skall höjas med sammanlagt 54 800 kronor.

Då resultatet av prövningen av frågan om utbildningen av fiskeritjänstemän påverkar medelsbehovet under berörda anslag, har Kungl. Maj:t i rikstatsförslaget för nästa budgetår (IX ht p. 148) på min hemställdan upptagit anslaget med allenast beräknat belopp. Anslaget har därvid preliminärt uppförts med oförändrat belopp, 85 000 kronor. Jag torde nu få återkomma till denna anslagsfråga.

II. Utbildningen av fiskeritjänstemän.

A. Fiskeriutbildningskommitténs förslag.

Nuvarande förhållanden. I fiskeriutbildningskommitténs betänkande anföres att för närvarande två skolor finnas för utbildning av länsfiskeritjänstemän, fiskodlingsföreståndare och motsvarande befattningshavare, nämligen fiskeriskolan i Aneboda i Kronobergs län och fiskmästarskolan i Håstad i Malmöhus län. Båda skolorna drivas av enskilda sammanslutningar, den förstnämnda av Södra Sveriges fiskeriförening och den sistnämnda av Svenska lax- och laxöringföreningen. Fiskeriskolan i Aneboda åtnjuter statsunderstöd för sin verksamhet och har under en följd av år fram till allra senaste tid varit den enda utbildningsanstalten av ifrågakörande slag i Sverige. Fiskmästarskolan i Håstad har tillkommit först 1947. Svenska lax- och laxöringföreningen har för åren 1946—1950 tilldelats statsbidrag till kostnaderna för undersökningar och försök rörande laxfiskar. Bidragen, vilka utbetalats från de medel, som förvaltas under rubriken Vattenavgifter till befrämjande av fisket inom landet, ha utgått med 10 000 kronor under år 1946 och med 20 000 kronor under ettvarvt av åren 1947—1950.

För inträde vid *fiskeriskolan i Aneboda* har fordrats bland annat att vederhörande fyllt 18 år och genomgått folkhögskolas andra årskurs samt haft fiskepraktik under två år. Utbildningskurserna ha sedan år 1938 anordnats vartannat år och omfattat en tid av elva månader (15 januari—15 december). Av utbildningen har endast fyra månaders teoretisk undervisning och tre veckors praktisk undervisning varit förlagd till Aneboda. Återstoden av kurstiden har huvudsakligen ägnats praktiskt arbete på olika platser.

Den första och hittills enda kursen vid *fiskmästarskolan i Håstad* började våren 1947 och avslutades våren 1949. Utbildningstiden omfattade, med frånräknande av ferieuppehåll, ungefär 22 månader. Enligt uppgift av skolans föreståndare hade samtliga elever avlagt realexamen. En stor del av utbildningstiden användes till fältarbete vid föreningens anläggningar i Kävlingeåns vattensystem. Den teoretiska undervisningen var koncentrerad till sammanlagt tio vintermånader. Under sistnämnda tid pågingo ävenledes vissa fältarbeten. Liksom vid Anebodaskolan omfattade utbildningen även fiskepraktik på olika håll utanför huvudmannens egna vattendrag.

Fiskeriutbildningskommittén. Kommittén framhåller, att länsfiskeritjänstemännen på grund av de mångsidiga och självständiga arbetsuppgifter, som numera åvila dem, behöva en mera omfattande utbildning än den som hittills stått till buds. Bland annat påpekas, att dessa tjänstemän så småningom kommit att övertaga en stor del av fiskerintendenternas tidigare åligganden.

För fiskodlingsföreståndare, fiskmästare och dylika tjänstemän med mera

begränsade lokala uppgifter föreligger visserligen icke samma behov av en fördjupad utbildning. Kommittén påpekar emellertid, att hela antalet befattningar som länsfiskeritjänstemän samt fiskmästare och fiskodlingsföreståndare i allmän och enskild tjänst endast är omkring 70 och att det årliga rekryteringsbehovet till denna kår kan beräknas omfatta fyra å fem personer. Både med hänsyn till fiskeritjänstemännens egna intressen och ur samhällets synpunkt anser kommittén det vara lämpligt, att en så liten tjänstemannagrupp har en enhetlig utbildning, som tillåter övergång mellan olika befattningar utan komplettering av grundutbildningen.

I betänkandet framhålles vidare, att en differentiering av utbildningen för tjänstemän på sötvattensområdet respektive saltvattensområdet redan av praktiska och ekonomiska skäl icke är tänkbar vid så små utbildningsgrupper, som det här gäller. Vidare erinras om att länsfiskeritjänstemännens uppgifter i flera kustlän omfatta såväl sötvattens- som saltvattensfisket och att det för övrigt är svårt för en elev att vid utbildningens början eller under dess lopp bestämma sig för det ena eller andra området.

Kommittén föreslår därför, att utbildningen av olika slag av fiskeritjänstemän såsom hittills skall ske vid en för samtliga kategorier gemensam kurs men att denna utbildning skall utvidgas och fördjupas.

Med hänsyn till de teoretiska förkunskapernas betydelse för elevernas förmåga att tillgodogöra sig den fortsatta utbildningen anser kommittén, att för tillträde till fiskeritjänstemannakurs bör fordras att sökanden avlagt realexamen eller genomgått tvåårig folkhögskola med kunskaper i ämnena svenska, matematik, biologi, fysik och kemi motsvarande fordringarna för betyget godkänd i realexamen. Vad beträffar praktikfordringarna föreslås endast den ändringen, att i den föreskrivna tvååriga fiskepraktiken bör ingå minst två månaders praktiktjänstgöring hos länsfiskeritjänsteman.

I övrigt bör enligt kommittén såsom villkor för inträde vid fiskeritjänstemannakurs föreskrivas att sökanden är lägst 18 och högst 30 år samt att han är frisk och har tillräckliga kroppskrafter för deltagande i den praktiska utbildning, som ingår i kursen.

Vad angår undervisningens innehåll föreslås, att vissa allmänna läroämnen, nämligen svenska, matematik, fysik, kemi, allmän biologi och engelska, skola upptagas på kursplanen. Enligt kommitténs mening komma vidgade kunskaper i nämnda ämnen icke endast att underlätta för eleverna att tillgodogöra sig undervisningen i övriga mera fackbetonade ämnen vid kursen utan även att innebära en behövlig standardhöjning av utbildningen. Kommittén erinrar i detta sammanhang, att ifrågavarande ämnen med undantag för engelska ingå i kursplanerna för motsvarande undervisningsanstalter inom jordbruk, trädgårdsskötsel, mejerinäring m. m. I fråga om ämnet engelska uttalar kommittén, att detta bör ingå i kursen för att de studerande skola få möjlighet att taga del av facklitteratur på detta språk.

Beträffande övriga, mera fackbetonade ämnen finner kommittén det an-

geläget att ämnen av betydelse för saltvattensfisket få större utrymme än de för närvarande ha. Sålunda har i den kursplan som kommittén utarbetat ämnet oceanografi införts och timantalet för ämnet fiskeribiologi ökat med hänsyn till saltvattensfiskarnas biologi. Vidare anser kommittén det önskvärt att vissa luckor i den nuvarande utbildningen skola fyllas. I kursplanen bör därför upptagas fiskberedning, fiskets ekonomi, motorlära, kännedom om båttyper och fiskeribyggnader av olika slag. Av samma skäl bör undervisningen i rättslära, förvaltnings- och föreningslära samt bokföring fördjupas.

Enligt kommitténs mening bör även den praktiska delen av undervisningen bli allsidigare och grundligare än hittills. I betänkandet anföres i detta sammanhang, att den i utbildningen ingående praktiken dock endast bör avse sådana praktiska arbeten, vilka ingå som ett organiserat led i undervisningen, och att eleverna sålunda icke böra utnyttjas såsom arbetskraft för skolans huvudman.

Den kursplan för utbildningen av fiskeritjänstemän, som kommittén utarbetat, har följande innehåll.

L ä r o ä m n e n	Antal timmar			Antal veckor praktik
	lektioner	demonstrationer och övningar	lektioner, demonstrationer m. m. tillhopa	
Svenska	80	—	80	—
Engelska	75	—	75	—
Matematik	60	—	60	—
Fysik med meteorologi	50	—	50	—
Kemi	45	—	45	—
Allmän biologi	25	15	40	—
Tillämpad geologi	15	5	20	—
Fiskeribiologi	150	30	180	—
Limnologi	70	—	70	4
Oceanografi	30	—	30	4
Fiskevattenslära	30	—	30	19
Fiskevård och fiskodling	125	—	125	11
Fiskberedning	50	—	50	5
Rättslära	85	15	100	—
Förvaltnings- och föreningslära	10	30	40	—
Fiskets ekonomi	75	—	75	—
Bokföring med statistik	20	65	85	—
Redskapslära och båtkännedom	15	95	110	—
Navigation	30	70	100	—
Motorlära	25	35	60	—
Byggnadslära och fältmätning	30	95	125	—
Fiske	—	—	—	10
Samtliga ämnen	1 095	455	1 550	43

Kommittén anser att den teoretiska delen av undervisningen icke lämpligen kan omfatta mer än i genomsnitt sex timmar per dag eller 36 timmar per vecka, eftersom eleverna torde behöva använda två till tre timmar dagligen till egna studier. Under den tid, då den teoretiska delen av un-

¹ Därav fem veckor för enskilt arbete.

dervisningen pågår, bör dock utöver den angivna lektionstiden gymnastik eller andra kroppsövningar på lämpligt sätt läggas in i veckoschemat.

Den teoretiska delen av undervisningen, omfattande totalt 1 550 timmar, skulle fördelad med 36 timmar per vecka komma att pågå 43 veckor. Därtill skall enligt kursplanen komma praktikutbildning i egentlig mening under 38 veckor samt enskilt arbete under fem veckor. Hela kursen skall sålunda omfatta 86 veckor eller 516 arbetsdagar.

Den praktiska utbildningen skall enligt förslaget — oberoende av till vilken ort kursen huvudsakligen förlägges — ske på flera olika orter eller områden i skilda delar av landet. Praktiken skall sålunda bland annat avse fiske vid olika delar av landets kuster, i insjöar och rinnande vatten, vistelse å undersökningsfartygen Skagerak och Eystrasalt, fiskevård och fiskodling m. m. — främst i Aneboda men i viss utsträckning även på andra platser såsom Håstad, Ängelholm och någon plats i Norrland — samt deltagande i vattenregleringsundersökningar i Norrland.

Fiskeritjänstemannakursen skall börja omkring den 10 januari vart annat år och avslutas under oktober påföljande år. Därvid skall ferieuppehåll göras med en vecka vid vardera påskhelgen, med en å två veckor under vardera sommaren och med två veckor under den jul- och nyårshelg, som infaller under kurstiden. Praktikutbildningen skall förläggas till vår-, sommar- och höstmånaderna under första halvåret samt våren och sommaren andra året. Under eftersommaren och hösten andra året skola repetitioner, examensarbeten och förhör ske.

I fråga om förläggningen av fiskeritjänstemännens utbildning har kommittén, i enlighet med de direktiv som lämnades vid utredningens igångsättande, övervägt olika alternativ. Ett alternativ har därvid varit Aneboda, där sådan utbildning sedan länge bedrivits. Kommittén har vidare i detta sammanhang behandlat spörsmålet om inordnande av Svenska lax- och laxöringsföreningens fiskmästarskola i Håstad i den statsunderstödda fiskeriundervisningen. Därvid har den såsom ett andra alternativ övervägt en förläggning av fiskeritjänstemannakursen till denna skola. Vidare har kommittén ansett sig böra undersöka möjligheten att förlägga utbildningen till Drottningholm i anknytning till sötvattenslaboratoriet därstädes. Slutligen har såsom ett fjärde alternativ övervägts en samförläggning av yrkesutbildning för fiskeritjänstemän och fiskare i Lysekil. För- och nackdelarna av de nämnda alternativen te sig enligt kommitténs mening på följande sätt.

I fråga om *anebodaalternativet* framhålles att de till Södra Sveriges fiskeriförening hörande anläggningarna och insjöarna erbjuda de fiskeristuderande tillfälle till mångsidiga övningar och demonstrationer i insjöfiske, fiskodling, dammkultur, fiskevård, limnologi m. m. Kommittén påpekar vidare, att föreningens tjänstemän utgöra en garanti för att kvalificerade lärare stå till förfogande i några av de viktigaste fackämnena.

De nuvarande elevbostäderna vid Aneboda kunna emellertid icke anses tillfredsställande, i vart fall icke under den kalla årstiden eller för längre vis-

telse. Kommittén har i samråd med byggnadsstyrelsen undersökt lokalfrågan. Denna undersökning har givit till resultat att elevbostäder visserligen kunna åstadkommas inom befintliga byggnader. Man skulle emellertid då få nöja sig med en otillfredsställande utrymmesstandard. Dessutom skulle en erforderlig upprustning av ifrågasvarande byggnad draga förhållandevis stora kostnader.

I betänkandet ifrågasättes vidare, om den föreslagna utvidgningen av den nuvarande utbildningen kan genomföras i Aneboda. Sålunda befarar kommittén, att det kan bli svårt att i Aneboda få lämpliga lärarkrafter för undervisningen i de allmänna ämnena och i vissa fackämnena, vilka kommittén ansett vara av stor vikt, till exempel fiskberedning och fiskets ekonomi. Vid en förläggning till Aneboda — liksom även vid en förläggning till Håstad eller Drottningholm — skulle vidare den praktiska utbildning, som berör västkusten och som bör avse den där högre utvecklade fiskerinäringen i dess helhet, sålunda även fiskberedning och fiskhandel m. m., få begränsas till en tämligen kort tidsperiod. Ur nämnda synpunkter finner kommittén, att även principiella skäl tala för att kursen förläggas till en ort med stark anknytning till ett fiske i stor skala och med ett därpå uppbyggt näringsliv i stället för att placeras i en sådan ur hela fiskenäringsens synpunkt mera begränsad miljö, som en försöksstation och fiskodlingsanstalt utgöra.

Håstadsalternativet är enligt kommitténs mening att föredraga framför anebodaalternativet så tillvida som det i Håstad icke torde vålla några svårigheter att från Lund och Malmö erhålla lärarkrafter för så gott som samtliga ämnen. Lokalfrågorna anses icke heller erbjuda något problem vid en förläggning till denna ort, då den nuvarande fiskmästareskolan förfogar över tillräckliga utrymmen för både undervisningslokaler och elevbostäder.

Kommittén framhåller emellertid, att för den praktiska utbildningen vördet av en förläggning till Håstad främst skulle ligga i möjligheten att studera de försök att inplantera lax och laxöring i Kävlingeåns vattensystem, som Svenska lax- och laxöringföreningen för närvarande bedriver. Dessa praktikmöjligheter anser kommittén dock alltför ensidiga jämfört med praktikmöjligheterna på andra håll för att de skulle kunna motivera att huvuddelen av utbildningen förläggas till denna ort. Kommittén anser det även mindre lämpligt att anknyta fiskeritjänstemannautbildningen till en enskild organisation, vars fortbestånd i hög grad synes vara beroende av hur vissa fiskodlingsexperiment utfalla och även av de personliga insatserna av initiativtagaren till densamma.

I betänkandet behandlas härefter alternativet att *förlägga skolan till Drottningholm* med anknytning till fiskeriundersökningsanstalten därstädes. Kommittén framhåller, att en sådan förläggning skulle kunna motiveras med de fördelar för undervisningen, som bestå däri att eleverna komma i kontakt med forskningsarbetet på sötvattensfiskets område och med verksamheten vid fiskeristyrelsens tillsynsavdelning. Anstaltens och tillsynsavdelningens personal skulle vidare i viss utsträckning kunna utnyttjas såsom speciallärare. Lärarfrågan skulle därför icke vålla några större svårigheter vid en förläggning på denna plats.

Å andra sidan framhålles, att anstaltens utrustning med dammar, försöksanläggningar, fiskevatten och dylikt endast avser försök i mindre skala och ej kan bilda något egentligt underlag för elevernas insjöpraktik. Den övervägande delen av den praktiska undervisningen skulle därför få inhämtas på andra platser. Vidare skulle en förläggning av skolan till Drottningholm kräva nybyggnader för undervisningslokaler och eventuellt även för elevinternat.

Till slut behandlas tanken på *en förläggning av fiskeritjänstemannaut-*

bildningen till Lysekil. Kommittén anför, att utbildningen i så fall bör anknytas dels till undersökningsanstalten för havsfisket och den hydrografiska stationen på Bornö, dels till den fiskarskola, som för närvarande provisoriskt anordnats i Lysekil och enligt kommitténs förslag skall inrättas såsom en permanent undervisningsanstalt. För undervisningen i fiskeribiologi och oceanografi kunna undersökningsanstaltens vetenskapligt utbildade befattningshavare påräknas såsom speciallärare. I viss utsträckning beräknas även fiskeristyrelsens tjänstemän i Göteborg kunna utnyttjas för specialkurser och föreläsningar. Beträffande sådana ämnen som redskapslära med båtkännedom, navigation och motorlära kunna samma lärare, lokaler och utrustning användas vid fiskeritjänstemannakursen och vid fiskarskolans kurser. I fråga om dessa ämnen liksom i fråga om en del andra fackämnen, exempelvis fiskberedning, anser kommittén, att undervisningen med större fördel kan bedrivas i Lysekil än i någon annan av de påtänkta förläggningsorterna. För undervisningen i allmänna ämnen som svenska, engelska och matematik torde enligt kommittén lärare från realskolan i Lysekil eller från läroverket i Uddevalla kunna stå till förfogande såsom timlärare.

Undervisningslokaler anses kunna iordningställas i den landstinget tillhöriga byggnad i Lysekil, vari den provisoriska fiskarskolan för närvarande inrymmes. Elevbostäder för de studerande vid fiskeritjänstemannakursen kunna erhållas vid fiskarskolans elevhem.

En samförläggning av fiskeritjänstemannakursen och yrkesundervisningen för fiskare innebär enligt kommittén vissa besparingar, särskilt med hänsyn till att undervisningsenheter beräknas bli jämförelsevis små och därför var för sig draga relativt stora kostnader i förhållande till elevantalet.

En nackdel med lysekilsalternativet anser kommittén det förhållandet vara, att den praktiska utbildningen i så viktiga ämnen som limnologi, fiskevattenslära samt fiskevård och fiskodling knappast till någon del kan ske i Lysekil eller dess närhet och att det även torde uppstå svårigheter att på denna ort erhålla kompetenta lärarkrafter för dessa delar av undervisningen.

Kommittén uttalar sammanfattningsvis, att Aneboda och Lysekil utgöra de förläggningsorter, som främst kunna komma i fråga. Intetdera alternativet anses helt tillgodose de krav, som en allsidig utbildning ställer. Enligt kommitténs mening måste emellertid en betydande del av den praktiska utbildningen försiggå på andra håll, vilken förläggningsort som än väljes.

Under förutsättning att en fast yrkesundervisning för fiskare anordnas i Lysekil förordar kommittén, att Lysekil skall väljas till förläggningsort för utbildning av fiskeritjänstemän. Denna ståndpunkt motiveras därvid främst med att undervisningen i ett flertal ämnen kan ske bättre i Lysekil än på någon annan ort samt att åtskilliga praktiska fördelar stå att vinna, om utbildningen av fiskeritjänstemän och fiskarekurserna förläggas till samma plats. Vad fiskeritjänstemännen angår bör emellertid den teoretiska och, i den utsträckning så kan ske, även den praktiska utbildningen i ämnena limnologi, fiskevattenslära samt fiskevård och fiskodling försiggå i Aneboda. Eleverna böra i så fall vara förlagda under omkring 10 månader till Lysekil, under 3—4 månader till Aneboda och under 5—6 månader ha praktisk utbildning på annat håll.

Genomföres detta förslag bör enligt kommittén även i fortsättningen statsanslag utgå till Södra Sveriges fiskeriförening för avlönande av en fiskeribiolog och en fiskmästare. Dessa skulle därvid ha försöksverksamhet som huvuduppgift men därjämte meddela viss undervisning åt de fiskeristuderande. I fråga om forsknings- och försöksarbete i Aneboda anser kommittén, att en överenskommelse om samarbete med statens fiskeriförsök bör träffas mellan fiskeristyrelsen och fiskeriföreningen.

I fråga om *anslagsbehovet* beräknar kommittén, att till avlöningar vid den föreslagna fiskeriskolan skall erfordras ett årligt anslag av 32 300 kronor. Om man fördelar kostnaden för avlönande av skolans föreståndare, eller 14 000 kronor, med lika delar å fiskeritjänstemannakursen och de fasta fiskarekurserna skulle av förstnämnda belopp 12 900 kronor hänföras till fiskeritjänstemannakursen. Kommittén har därvid räknat med att föreståndaren skulle svara för omkring 300 lektioner. Med ett beräknat genomsnittligt timarvode av 12 kronor upptager kommittén för återstående 370 undervisningstimmar 4 450 kronor. För praktikhandledare beräknas slutligen 1 500 kronor. Driftkostnaderna vid kursen uppskattas till 11 100 kronor.

Det årliga anslagsbehovet till fiskeritjänstemannakursen skulle alltså enligt kommitténs beräkningar uppgå till 24 000 kronor. Såsom engångskostnader upptages 10 000 kronor för materialanskaffning till kursen samt i runt tal 93 700 kronor såsom statsbidrag till kostnader för ombyggnad av lokaler för fiskeriskolan.

Kommitténs förslag innebär vidare, att statsbidraget till Södra Sveriges fiskeriförening för upplysningsverksamhet skall indragas och att i stället det statsbidrag, som utgår till föreningens undersökningsverksamhet, skall höjas med 5 000 kronor. Ett villkor för denna höjning skulle dock vara, att föreningen ställer sina befattningshavare till förfogande för viss undervisning och praktisk utbildning av elever vid fiskeriskolans tjänstemannakurs och att föreningens försöksarbete samordnas med den statliga fiskeriforskningen.

Yttrandena. Behovet av en förbättrad utbildning för särskilt länsfiskeritjänstemännen vitsordas allmänt i de yttranden, där frågan berörts. I det övervägande flertalet yttranden förordas också kommitténs förslag härom.

Mot standpunkten, att en *enhetlig utbildning* bör anordnas för länsfiskeritjänstemän och fiskmästare, gör endast *fiskeriintendenten i södra distriktet* invändningar. Denne uttalar, att en mera omfattande utbildning för fiskmästare än den nuvarande icke synes vara motiverad.

I frågan om *inträdesfordringarna* vid kursen biträda bland andra *fiskeristyrelsen* och *överstyrelsen för yrkesutbildning* kommitténs förslag. *Skolöverstyrelsen* påpekar i anslutning till ett yttrande av *folkhögskoleinspektören*, att överenskommelse kunnat träffas mellan folkhögskolorna och de statsunderstödda sjuksköterskeskolorna om att de förra skola

utfärda betyg för de elever, som söka inträde vid sjuksköterskeskolorna. En liknande överenskommelse torde enligt skolöverstyrelsen kunna träffas mellan ledningen för fiskeritjänstemannakursen och folkhögskolorna. 1946 års skolkommision uttalar, att det ej synes motiverat att för inträde vid kursen kräva realexamenskunskaper i vissa ämnen, eftersom enligt kommitténs förslag undervisningen i dessa ämnen vid kursen huvudsakligen skall utgöra en repetition av kursen för realexamen. *Skånes fiskareförbund* anser likaledes, att kraven på de teoretiska förkunskaperna satts för högt och att i stället större hänsyn bör tagas till praktiskt kunnande i fiske.

Å andra sidan framföras i några yttranden önskemål om högre inträdesfordringar än de, som kommittén föreslagit. Enligt *Kronobergs, Gotlands och Norrbottens läns hushållningssällskap, Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän, Föreningen Statens fiskeritjänstemän* och *Södra Sveriges fiskeriförening* böra sålunda förkunskaper, motsvarande fordringarna för realexamen, krävas jämväl i engelska eller tyska eller i båda dessa språk. Därigenom skulle fiskeritjänstemännen få större möjligheter att taga del av utländsk facklitteratur. *Kronobergs läns hushållningssällskap, Föreningens Statens fiskeritjänstemän* och *Södra Sveriges fiskeriförening* anföra vidare, att om inträdesfordringarna höjas på nu angivet sätt behöver undervisningen vid fiskeritjänstemannakursen ej omfatta de allmänna ämnen, som upptagits i kommitténs kursplan. Slutligen förorda även *fiskeriintendenten i övre norra distriktet* samt *Östergötlands, Värmlands och Västmanlands läns hushållningssällskap*, att realexamen eller däremot svarande kunskaper skola utgöra minimifordran för inträde vid fiskeritjänstemannakurs. Sistnämnda remissinstanser föreslå emellertid icke i anslutning härtill någon nedskärning av kursplanen.

Beträffande praktikfordringarna uttala *fiskeriintendenten i södra distriktet, Södermanlands, Västmanlands och Norrbottens läns hushållningssällskap, Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän* samt *Svenska ostkustfiskarnas centralförbund* att en allsidig förpraktik i kust- och insjöfiske m. m. bör krävas. I vissa av de nyssnämnda yttrandena liksom även i yttranden från andra håll göras å andra sidan invändningar mot kommitténs förslag, att i förpraktiken skall ingå två månaders tjänstgöring hos länsfiskeritjänsteman. Det anföres mot detta förslag, att en sådan förpraktik icke torde vara av större värde. I bland andra länsfiskeritjänstemannaföreningens yttrande föreslås i stället, att dylik tjänstgöring skall anordnas i form av kompetenspraktik för den, som avlagt godkänd examen vid fiskeritjänstemannakurs. Föreningen ifrågasätter vidare, att en dylik kompetenspraktik skall kombineras med en kortare kurs i förvaltningstjänst på fiskets område. En efterutbildning av detta slag bör enligt föreningens mening uppställas såsom kompetenskrav för sådan befattning såsom länsfiskeritjänsteman, var till lön utgår av statsmedel.

I yttrandena från *Södermanlands läns och Kalmar läns södra hushållningssällskap* samt *Hushållningssällskapens förbund* föreslås att förpraktiken skall utsträckas från två till tre år för att de, som ämna ägna sig åt

fiskeritjänstemannabanan, skola få en omfattande praktisk erfarenhet. *Kalmar läns södra hushållningssällskap* uttalar att av denna praktiktid ett år bör avse specialpraktik i fiskevård, fiskodling m. m.

För att en lämplig elevrekrytering till fiskeritjänstemannautbildningen skall erhållas förordar vidare *Svenska insjöfiskarens centralförbund*, att det vid elevantagningen skall tillses, att erforderligt antal sökande från sötvattensfisket beredes plats.

Hushållningssällskapens förbund ifrågasätter, om elever med den av kommittén föreslagna minimiåldern av 18 år äga tillräcklig mognad och erfarenhet för att tillgodogöra sig den teoretiska utbildning, varpå deras kommande verksamhet skall grundas.

Kommitténs undervisningsplan för fiskeritjänstemannautbildningen godtages i stort sett tämligen allmänt i remissyttrandena. Erinringar av delvis principiell natur göras främst i fråga om avvägningen mellan undervisningen i sötvattensfisket och undervisningen i saltvattensfisket. En del anmärkningar riktas därjämte mot den föreslagna omfattningen av vissa undervisningsämnen. I de flesta fall förordas härvid en begränsning av kursplanen.

Fiskeristyrelsen biträder i stort sett kommitténs förslag till kursplan men förutsätter därvid att detta får betraktas mera som ett allmänt program än som ett definitivt schema. Styrelsen anser därför, att de jämkningar, som visa sig lämpliga eller nödvändiga, böra kunna vidtagas utan större omgång.

En principiell kritik av den föreslagna kursplanens omfattning och tidslängd framföres av *Södra Sveriges fiskeriförening*. Föreningen uttalar att kommitténs förslag angående timantal för de allmänna ämnena ej vilar på efter pedagogiska grunder gjorda beräkningar om den tid, som kurserna kräva i lektionstimmar, övningstimmar, exkursioner o. s. v. Föreningen anför vidare, att en tvåårig utbildningstid synes ha föreslagits främst med hänsyn till utbildningsförhållandena för andra i detta hänseende knappast jämförbara yrkesgrupper. Även fiskeritjänstemännens krav på högre lön synes ha spelat en roll i detta sammanhang.

Uppsala läns hushållningssällskap anser däremot — under hänvisning till den utbildning som fordras för jordbruks- och trädgårdskonsulenter samt till länsfiskeritjänstemännens mångsidiga och självständiga arbetsuppgifter — en treårig fackutbildning med realexamen som utgångspunkt önskvärd. Sällskapet tillstyrker emellertid ändock kommitténs förslag, då detta innebär en avsevärd förbättring av utbildningen, jämfört med nuvarande förhållanden. Även *Kalmar läns södra hushållningssällskap* ifrågasätter om icke en längre utbildningstid än den föreslagna erfordras med tanke på länsfiskeritjänstemännens arbetsuppgifter.

Såsom förut nämnts anse Kronobergs hushållningssällskap, Södra Sveriges fiskeriförening och Föreningen Statens fiskeritjänstemän, att för inträde vid kursen böra krävas kunskaper i svenska, engelska, matematik, fysik och kemi motsvarande betyget godkänd i realexamen. Då den föreslagna undervisningen i flertalet av dessa ämnen endast skulle få karaktär av re-

petitionskurs, ifrågasätter *Södra Sveriges fiskeriförening*, huruvida densamma har någon betydelse för specialutbildningen och för eventuella löneanspråk. I de nämnda yttrandena göres vidare gällande, att de undervisningstimmar i engelska, som kunna inrymmas i kurstiden, ej äro tillräckliga för att den, som saknar förkunskaper i engelska, skall kunna taga del av utländsk facklitteratur. Dessutom påpekas, att en betydande fiskeribiologisk facklitteratur föreligger på tyska.

Å andra sidan anser *överstyrelsen för yrkesutbildning* införande av nämnda allmänna ämnen i undervisningsplanen vara ägnat att bidra till en allmän nivåhöjning av fiskeritjänstemannautbildningen. *Fiskeristyrelsen* uttalar likaledes, att undervisning i sådana ämnen behövs vid fiskeritjänstemannakursen.

Beträffande omfattningen av kurserna i de allmänna ämnena förordar *överstyrelsen för yrkesutbildning* under hänvisning till de föreslagna inträdesfordringarna, att ämnena kemi och fysik endast skola avse kortare repetitioner av kurserna för realexamen. *Västmanlands läns hushållningssällskap* föreslår däremot, att undervisningen i de allmänna ämnena skall gå utöver realexamens kurs. *Sistnämnda sällskap* anser vidare, liksom även *Stockholms läns och stads hushållningssällskap* samt *Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän*, att undervisning i tyska bör upptagas på kursplanen.

Beträffande avvägningen av de fackbetonade ämnena uttalar *Södra Sveriges fiskeriförening* såsom en principiell synpunkt, att undervisningen med hänsyn till fiskeritjänstemännens arbetsuppgifter bör till allra största delen ägnas förhållanden, som gälla sötvattens- eller inomskärsfiske. Rent saltvattensfiske eller havsfiske bör däremot ej givas något större utrymme. Enligt föreningens uppfattning kunna de få tjänstemän, som behöva specialutbildning på sistnämnda område, skaffa sig erforderlig kompetens på enklare och billigare sätt än det, som kommittén föreslagit. *Svenska fiskevårdsförbundet*, *Svenska lax- och laxöringföreningen* och *Föreningen Statens fiskeritjänstemän* betona likaledes, att tyngdpunkten av utbildningen bör falla inom sötvattensområdet, eftersom det övervägande flertalet fiskeritjänstemän enbart eller huvudsakligen ha att göra med sötvattensfiske. *Fiskeristyrelsen* framhåller emellertid i detta sammanhang att den för olika undersökningar på havsfiskets område behöver åtskilliga befattningshavare med ungefärligen den utbildning, som den föreslagna undervisningen avser att giva.

Vad angår de särskilda fackämnenas omfattning uttala emellertid såväl *fiskeristyrelsen* som *Södra Sveriges fiskeriförening*, att förslaget lämnat onödigt stort utrymme åt sådana ämnen som oceanografi och fiskberedning. Även *vissa hushållningssällskap* anse kurserna för dessa ämnen vara alltför omfattande. *Värmlands läns hushållningssällskap* ifrågasätter vidare om icke undervisningen i navigation bör helt slopas eller i vart fall begränsas.

Fiskeriintendenterna i övre och nedre norra distrikten samt *Västerbottens läns hushållningssällskap* framhålla önskvärdheten av ökad praktik och studier i större strömmande vatten. *T. f. fiskeriintendenten i östra distrik-*

tet anser det önskvärt, att dammkulturen skall uppmärksammas mera, då den ger en god uppfattning om fiskeribiologiska problem av stor vikt för sötvattensfisket i dess helhet. *Blekinge läns hushållningssällskap* betonar vikten av en grundlig utbildning i fråga om dammodling av lax. *Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän* föreslår, att kursplanen för fiskevattnslära skall utökas så att kursdeltagarna få bättre kännedom om flottningarnas och kraftregleringarnas inverkan på fisket och fiskbeståndet i större älvar. Med hänsyn till att vattenföroreningarna bli allt vanligare och allt allvarigare ifrågasätter vidare *Örebro läns hushållningssällskap* om icke en viss elementär kunskap i bakteriologi bör inrymmas i kursplanen.

I fråga om den praktiska delen av undervisningsplanen uttalas i flera yttranden tillfredsställelse över att kommittén sökt tillgodose olika anspråk i detta hänseende. *Södra Sveriges fiskeriförening* framför emellertid även på denna punkt kritiska synpunkter. Enligt föreningens mening innebär nämligen en fördelning av praktikutbildningen på mer än 15 olika platser i hela landet nästan oöverbärliga svårigheter, när det gäller att göra upp ett schema för praktikperioderna. Föreningen anser därför, att praktikutbildningen bör koncentreras till ett mindre antal representativa platser, odlingsanstalter o. s. v. Därjämte böra under lärarens ledning en eller två studieresor företagas till olika platser av intresse för undervisningen.

Beträffande förläggningen ha såsom förut nämnts olika meningar framförts i remissyttrandena. I *flertalet yttranden* biträdades kommitténs förslag, att yrkesutbildningen för fiskeritjänstemän och för fiskare gemensamt skall förläggas till Lysekil. I *åtskilliga yttranden*, särskilt från sådana myndigheter och organisationer som representera sötvattensfiskets intressen, förordas däremot bestämt att utbildningen av fiskeritjänstemän även i fortsättningen skall ske i Aneboda. Därjämte anhåller *Håstadsskolans huvudman* med anslutning från enskilda reservanter i ett par andra remissmyndigheter, att förläggningsfrågan skall upptagas till förnyad utredning och att därvid håstadsalternativets möjligheter skola prövas närmare.

För en förläggning av utbildningen till Lysekil uttala sig *fiskeristyrelsen* jämte *fiskeriintendenterna i övre norra, södra och Västerhavets distrikt, överstyrelsen för yrkesutbildning, Göteborgs och Bohus läns landsting, flertalet hushållningssällskap, Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän och samtliga fiskareförbund*.

I de nämnda yttrandena åberopas såsom skäl för en förläggning till Lysekil främst de organisatoriska fördelar, som detta alternativ anses erbjuda. Sålunda motiverar fiskeristyrelsen sin anslutning till förslaget med att frågor rörande administration, anskaffning av lärarkrafter m. m. torde kunna lösas lättare, om undervisningen för fiskeritjänstemän och för fiskare förlägges till en och samma plats och denna även utgör säte för andra undervisningsanstalter. Styrelsen anför dock, att det med fog kan anses mindre lämpligt, att en skola för utbildning av tjänstemän, av vilka de

flesta sedermera få sin verksamhet förlagd till sötvattensområdet, placeras i en trakt där insjöar eller floder knappast finnas. Styrelsen ansluter sig likväl till kommittéförslaget, eftersom enligt detta endast omkring hälften av undervisningen skall äga rum i Lysekil och den andra hälften i Aneboda ävensom på andra platser i landet. Enligt styrelsens mening är det även av underordnad betydelse, i vilken miljö den rent teoretiska delen av undervisningen är förlagd. Styrelsen framhåller vidare, att en förutsättning för att en betydande del av undervisningen i enlighet med kommitténs förslag skall kunna ske i Aneboda är, att överenskommelse kan träffas mellan staten och Södra Sveriges fiskeriförening rörande olika organisatoriska och ekonomiska problem. Slutligen uttalar styrelsen, att frågan om fiskeritjänstemannakursens förläggning kommer i ett annat läge, om yrkesundervisning för fiskare icke skulle anordnas i Lysekil, och att Aneboda i så fall är att föredraga som huvudföreläggning för utbildningen av fiskeritjänstemän.

Även i andra yttranden, där lysekilsalternativet av praktiska skäl tillstyrkes, uttryckes samtidigt en viss tvekan om lämpligheten av denna lösning av förläggningsfrågan. Dylika betänkligheter framkomma sålunda i yttrandena från *Västernorrlands och Norrbottens läns hushållningssällskap*, *Svenska insjöfiskarens centralförbund* och *Svenska ostkustfiskarnas centralförbund*. Å andra sidan framhåller *Svenska västkustfiskarnas centralförbund*, att en förläggning av fiskeritjänstemannautbildningen till västkusten kan vara motiverad med tanke på det inflytande, som västkustfisket utövat på fiskets utveckling inom andra kustområden.

Anebodaalternativet förordas av *statskontoret*, *fiskeriintendenterna i nedre norra, östra och mellersta distrikten*, *Kronobergs läns*, *Älvsborgs läns södra* samt *Värmlands*, *Örebro* och *Västmanlands läns hushållningssällskap*, *Södra Sveriges fiskeriförening*, *Svenska fiskevårdsförbundet* och *Föreningen Statens fiskeritjänstemän*.

I samtliga dessa yttranden betonas särskilt, att fiskeritjänstemännen främst ha sin verksamhet förlagd till sötvattensområdet och att deras utbildning därför även i fortsättningen bör vara förlagd till Aneboda. *Svenska fiskevårdsförbundet* framhåller sålunda, att av landets omkring 70 länsfiskeritjänstemän och fiskmästare fyra uteslutande syssla med kustfiske, samtliga på ostkusten, varjämte ytterligare elva äro verksamma inom både kust- och insjöfiske, varav endast en på västkusten. Med hänsyn härtill synes det förbundet orimligt, att en till Lysekil förlagd fiskarkurs, varav behovet icke anses tillräckligt styrkt, skulle draga över förläggningen av tjänstemannakursen till samma plats.

Sistnämnda förbund anför vidare, att ämnet fiskeribiologi, vilket är det mest tidskrävande av samtliga teoretiska ämnen vid fiskeritjänstemannakursen, hör organiskt ihop med de ämnen, fiskevattenslära samt fiskevård och fiskodling, vari undervisningen enligt kommittéförslaget skulle äga rum i Aneboda. Vidare anmärker förbundet, att ämnet tillämpad geologi utgör en av hörnstenarna i limnologien, vilket ämne likaledes skulle stude-

ras i Aneboda, och att undervisning i dessa ämnen bör ske samtidigt och på samma plats. Därest Lysekil väljes till huvudförelägningsplats för utbildningen av fiskeritjänstemän, bör icke endast undervisningen i limnologi, fiskevattnslära samt fiskevård och fiskodling utan även utbildning i fiskeribiologi och tillämpad geologi ske i Aneboda.

Även *Föreningen Statens fiskeritjänstemän* uttalar att det ännu är ovisst, hur stort intresse yrkesutbildningen för fiskare kan tilldraga sig, och att hänsyn till denna utbildning därför icke kan motivera, att tjänstemannakursen förläggas till Lysekil. Föreningen anför även att en elementärundervisning för fiskare i vissa allmänbildande ämnen samt navigation och motorlära icke synes ha någon större gemenskap med den mer kvalificerade undervisning, som bör bedrivas vid tjänstemannakursen. Den senare bör enligt föreningens mening förläggas till en plats, där teoretiska lektioner i fackämnen kunna kombineras med demonstrationer och övningar och där större delen av den praktiska utbildningen kan ske. Aneboda anses bättre fylla dessa villkor än någon annan ort i landet på grund av de mångsidiga praktikmöjligheterna i insjöfiske, dammhushållning och fiskodling. Därtill kommer att vattendragen vid Aneboda äro de ur limnologisk synpunkt bäst kända i landet.

Statskontoret anför, att anebodaalternativet även ur ekonomisk synpunkt erbjuder den för statsverket förmånligaste lösningen.

Södra Sveriges fiskeriförening framhåller beträffande kostnadsfrågan såsom en synnerligen allvarlig brist i betänkandet, att beräkningar över driftskostnader icke utförts för andra alternativ än Lysekil. Föreningen påpekar, att utbildningskostnaderna per elev varit väsentligt lägre i Aneboda än vad de enligt kommitténs beräkningar skulle bli i Lysekil. Enligt föreningens mening kunna vidare undervisningslokalerna och bostäderna i Aneboda renoveras till betydligt lägre kostnad än den som byggnadsstyrelsen beräknat.

Beträffande hästadsalternativet erinrar *Svenska lax- och laxöringföreningen*, att allsidiga praktikmöjligheter stå till buds vid de närliggande sjöarna Ringsjön, Vombsjön och Börringesjön m. fl., vid vattendragen i östra Skåne och i Blekinge samt vid olika fiskelägen såsom Limhamn, Barsebäck, Simrishamn, Åhus m. fl. Föreningen påpekar vidare, att dess skolverksamhet även innefattar marinbiologisk utbildning. Enligt föreningens uppfattning kunna dock tjänstemän med det utbildningsunderlag det här är fråga om knappast någonsin betjäna fiskevården för kust- och havsfisket. Däremot medför kulturpåverkningen av sjöar och rinnande vatten ökade krav på tjänstemän för sötvattensfiskets fiskevårdsfrågor. Föreningen anser det vara uppenbart, att om fiskeritjänstemannakursen förläggas till Håstad, där erforderliga undervisningslokaler och elevbostäder redan finnas, bli engångskostnaderna obetydliga och de löpande kostnaderna för praktikresor m. m. betydligt lägre än om kursen förläggas till Lysekil. Föreningen föreslår därför, att möjligheten att förlägga den framtida utbildningen av fiskeritjänstemän till föreningens institution vid Håstad skall prövas på nytt.

Samma yrkande framställdes även i reservation till fiskeristyrelsens yttrande av styrelseledamoten, *docenten Rodhe*, och i reservation till Malmöhus läns hushållningssällskaps yttrande av ordföranden, *landshövdingen Thomson*.

Beträffande kommitténs kostnadsberäkningar finner *styrelsen för fiskareskolan i Lysekil* bland annat viss höjning av statsbidraget till lärarlöner erforderlig. *Förvaltningsutskottet i Göteborgs och Bohus läns landsting* ansluter sig härtill.

Södra Sveriges fiskeriförening uttalar att kommittéförslaget för föreningens del medför en ekonomisk försämring med 5 600 kronor om året, en ökning av timantalet i teoretisk undervisning för föreståndaren till mer än det dubbla utan ekonomisk kompensation och förlust av en för sötvattensutbildningen, speciellt i limnologi, synnerligen välmeriterad lärare.

Beträffande byggnadsfrågan finner föreningen det inkonsekvent att räkna med Aneboda som fullt godtagbar förläggningssort i befintligt skick för 3—4 månader av utbildningen. Föreningen framhåller att vissa renoveringsarbeten äro oundgängligen nödvändiga även för den nuvarande utbildningen och att skolan för närvarande endast disponerar lämpliga elevutrymmen för fyra à fem elever. På grund av dessa förhållanden kan den för elevernas framtida arbete synnerligen viktiga utbildningen på sötvattensområdet komma att äventyras eller en provisorisk förflyttning av densamma till annan ort bli nödvändig.

Beträffande sistnämnda fråga anför *fiskeristyrelsen*, att det måste anses nödvändigt att upprusta lokalerna i Aneboda, även om fiskeritjänstemannakursen endast kommer att vara förlagd till denna ort under en kortare tid. Enligt styrelsens mening böra därför utgifterna för en dylik upprustning medtagas vid en definitiv beräkning av kostnaderna för fiskeritjänstemannautbildningens ordnande.

B. Fiskeristyrelsens förslag.

Fiskeristyrelsen. Styrelsen framhåller att den, när det gäller att bedöma omfattningen och innehållet av den utbildning, som fiskeritjänstemännen böra erhålla, utgått från dessa tjänstemäns arbetsuppgifter och ansvar enligt nu gällande organisation. Dessa innefatta — förutom instruktion och rådgivning åt fiskare och fiskevattensägare — ledning av hushållningssällskapens och vissa andra korporationers verksamhet på fiskodlingens område samt, i allt större utsträckning, ren expeditionstjänst. Länsfiskeritjänstemännen tagas nämligen allt mer i anspråk såsom remissinstanser åt länsstyrelserna, fiskeriintendenterna, fiskareorganisationerna, flottningföreningar och lantbruksingenjörer m. fl. Beträffande hushållningssällskapens fiskeritjänstemän gäller dessutom numera att de obligatoriskt skola tjänstgöra såsom sekreterare åt sällskapens fiskerinämdar.

Med hänsyn till dessa arbetsuppgifter och det ansvar, som enligt nuvaran-

de organisation åvilar länsfiskeritjänstemännen, anser fiskeristyrelsen i likhet med fiskerit utbildningskommittén, att dessa tjänstemäns utbildning måste utvidgas och fördjupas.

Trots att de expeditionella och kamerala arbetsuppgifterna kommit att intaga en framträdande plats på berörda tjänstemäns arbetsschema finner fiskeristyrelsen likväl, att förtrogenhet med det praktiska fisket måste sättas främst då det gäller att bedöma en dylik tjänstemans kompetens. Då enligt styrelsen dylik förtrogenhet ej kan förvärfvas genom skolundervisning anser styrelsen, att såsom första villkor för tillträde till fiskeritjänstemannakurs bör uppställas två års praktik inom fisket. Dispens från detta krav bör dock kunna medgivas. Beträffande intagningsåldern föreslås, att sökanden skall ha uppnått 18 års ålder. Kraven på teoretiska förkunskaper föreslås icke skola sättas högre än vad som motsvarar realexamen eller genomgången tvåårig folkhögskola. I motsats till fiskerit utbildningskommittén anser styrelsen det icke nödvändigt, att sökande skall ha vitsord om kunskaper i vissa ämnen motsvarande betyget godkänd i realexamen. Härvid framhålles att undervisningen vid fiskeritjänstemannakursen i de viktigaste teoretiska fackämnena under alla omständigheter synes höra omfatta såväl elementärt som avancerat kunskapsstoff. Däremot bör icke alltför mycken tid offras på sådana till allmänbildning hörande ämnen som modersmålet och räkning. På dessa ämnen lägges nämligen stark betoning vid såväl folkskolan som folkhögskolan. För att elevernas kunskaper i sistnämnda ämnen skola underhållas och fördjupas i den utsträckning, som erfordras för en fiskeritjänstemans expeditionella och kamerala sysslor, upptager fiskeristyrelsen dock dessa ämnen i undervisningsplanen. Ytterligare allmänbildande ämnen, som upptagas i planen, äro engelska och samhällslära med förvaltningskännedom och ekonomi.

I fråga om förläggningen av undervisningen anför fiskeristyrelsen, att en åtskillnad måste göras mellan utbildningens teoretiska och praktiska delar. Styrelsen finner att den förstnämnda delen, vilken upptager den övervägande undervisningstiden, utan egentliga svårigheter kan förläggas till Göteborg. Undervisningen i fråga anses lämpligen böra äga rum under höst- och vintermånaderna, dels före och dels efter elevernas praktiska undervisning. Den ena av dessa terminer skulle tagas i anspråk för den mera elementära undervisningen i de biologiska och hydrologiska fackämnena ävensom för undervisning i modersmålet, engelska, samhällslära med ekonomi, räkning samt bokföring. Terminen skulle omfatta sju månader med ett kortare avbrott vid jultiden. Den andra terminen, som knappast anses behöva vara längre än fem månader, skulle omfatta undervisning i navigation, båt- och motorlära, fiskberedning, fiskhandel, författningslära och föreningskunskap. Möjligen skulle undervisningen i engelska fortsätta även under denna andra termin.

Fiskeristyrelsen har vid förhandlingar med representanter för Göteborgs stads yrkesskolor inhämtat, att dessa skolor kunna bereda plats för en fis-

keritjänstemannautbildning av nämnda omfattning. Styrelsen har besiktigt lokalerna och funnit dem helt motsvara behovet. Styrelsen anser därför att förutsättningarna för att förlägga den teoretiskt betonade delen av undervisningen för blivande fiskeritjänstemän till Göteborg äro goda.

Däremot har fiskeristyrelsen icke funnit det lämpligt och knappast ens möjligt att till Göteborg förlägga meddelandet av de praktiska kunskaper, som erfordras inom fiskevårdens, damnhushållningens och den rationella fiskeutövningens områden. Denna del av undervisningen — vilken i tids-hänseende lämpligen bör äga rum under höst- och vårmånader — bör enligt styrelsen förläggas till en försöksstation av den typ, som representeras av Södra Sveriges fiskeriförenings statsunderstödda undervisnings- och försöksinstitution i Aneboda. Styrelsen framhåller, att i viss mån motsvarande möjligheter som vid anstalten i Aneboda finnas på andra håll i landet, bland annat vid statens fiskeriförsöksstation i Kälarne, men att den dock i likhet med fiskeriutbildningskommittén stannat vid att förorda anebodainstitutionen för här ifrågavarande ändamål framför övriga tänkbara alternativ. Till motivering av denna sin ståndpunkt anför styrelsen i huvudsak följande.

Anstalten i Aneboda äger tillgång till ett väl utbyggt system av dammar av olika slag. Vidare finnas i institutionens omedelbara närhet flera urtappningsbara sjöar. Dessutom ligger Aneboda centralt inom ett område med Sveriges ur limnologisk synpunkt bäst kända sjöar. Som nära granne till anstalten i Aneboda ligger också Lunds universitets limnologiska institutions fältlaboratorium. Ur den praktiska fiskeriundervisningens synpunkt i vad det gäller insjöfiske förefinnas således här gynnsamma förutsättningar. Till dessa skäl, som i och för sig måhända icke få anses vara avgörande vid valet av förläggningsplats, kommer emellertid ytterligare, att Anebodainstitutionen till skillnad från övriga tänkbara anstalter förfogar över nödiga undervisningslokaler samt jämväl elevbostäder. Förefintligheten av dylika bostäder utgör i själva verket ett oeftergivligt villkor, i det att de platser, där institutioner av här avsett slag finnas, icke kunna bjuda enskilda inkvarteringsmöjligheter för eleverna. Visserligen kräva elevbostäderna vissa istandsättningsarbeten, men dessa torde kostnadsmässigt vara lägre än utgifterna för ordnande av elevbostäder genom nybyggnad vid någon annan institution. Av ingripande betydelse vid avgörandet av frågan, vart den praktiskt betonade delen av fiskeritjänstemannautbildningen skall förläggas, är slutligen det förhållandet, att Södra Sveriges fiskeriförening i Aneboda äger tillgång till en befattning för kvalificerad biolog, med vilken befattning undervisningsskyldighet är förenad. Fiskeritjänstemannautbildning har ock sedan en lång följd av år meddelats i Aneboda.

Fiskeristyrelsen förordar i anslutning till det anförda, att den praktiskt betonade delen av fiskeritjänstemännens utbildningsgång, vilken beräknas omfatta omkring fem månader mellan det första och det andra årets teoretiska undervisning i Göteborg, skall äga rum i Aneboda.

Med utgångspunkt från de synpunkter på utbildningens omfattning och förläggning, som nu redovisats, har fiskeristyrelsen utarbetat följande kursplan.

Första läsåret. September—mars (14 dagars avbrott vid jul), 26 veckor à 36 timmar = 936 timmar.

<i>I. Elementarundervisning.</i>		Antal vecko- timmar	Antal timmar under läsåret
A. Matem. naturvetenskapliga ämnen:			
1. Matematik		4	104
2. Fysik och kemi		4	104
3. Element. biologi		4	104
B. Språkliga och samhällsvetenskapliga ämnen:			
1. Modersmålet		4	104
2. Engelska språket		4	104
3. Samhällslära med ekonomilära		4	104
			624
			Antal timmar
<i>II. Specialundervisning.</i>			
C. Fiskeribiologi och hydrologi:			
1. Fiskarnas allmänna byggnad och fysiologi			30
2. Hydrologi			35
3. Speciell och regional limnologi			43
4. Ekologi och beståndslära			50
5. Sveriges fiskar och fiskerier			50
D. Bokföring. Allmän kurs			52
E. Fältmätning. Teoretisk kurs och övningar			52
			312

Utbildning i Aneboda.

Pågår från den 1 april till och med den 31 oktober med 1 eller 1½ månads avbrott under högsommaren.

Utbildningens innehåll och omfattning:

1. Teoretisk undervisning.

Fiskarnas embryologi och fortplantning.
Sjötyper och regional limnologi.
Dammhushållningens teoretiska grundvalar.

2. Demonstrationer och övningar.

Fångst, behandling och förvaring av fisk för avelsändamål.
Romtagning, artificiell befruktning.
Olika metoder för kläckning av rommen.
Transport och utplantering av yngel och ungar m. m.
Uppdragning av yngel i dammar och tråg.
Praktisk dammhushållning, dammkonstruktioner.
Sjöbeskrivning, gradering av fiskevatten.
Fisksjukdomar och parasiter.

3. Exkursioner och studieresor.

Sjösänkningars inverkan på fisket.
Konstgjorda fiskvägar.
Industriella föroreningar m. m.
Särskilda fisken vid norrlandsälvar, östersjökusten o. s. v.

Andra läsåret. Beräknat från 1 november till utgången av mars eller april, med 14 dagars avbrott vid jul.

C:a 21—25 veckor.

En stor del av undervisningen avses ske i form av studiebesök och excursioner till fiskhamnar, konservfabriker, ev. motorverkstäder och fiskeredskapsfabriker samt ombord å fiskebåtar, varvid särskilt trålning, snörpvads- och drivgarnsfiske, snurrevadsfiske och ombordberedning av fisk skall demonstreras.

I övrigt skall undervisning å lärorummet och laborationslokalen meddelas i huvudsakligen följande ämnen:

1. Navigation och motorlära.
2. Fältnätning.
3. Fiskredskapslära.
4. Fisk som handels- och konsumtionsvara, beredning och förvaring.
5. Handel och distribution.
6. Fiskerilagstiftning, fiskerätt och fiskestadgar.
7. Administrationsapparaten.
8. Expeditions- och kameral tjänst.

I organisatoriskt hänseende föreslås fiskeritjänstemannautbildningen i Göteborg skola underställas fiskeristyrelsen. Det dagliga arbetet med tillsyn över undervisningen, lärarna och eleverna samt elevintagning, uppgörande av schema och anskaffande av lärare anses böra ankomma på någon av lärarna. Denne skulle sålunda fullgöra med utbildningen sammanhängande rektors- och sekreterargöromål. Däremot skulle de rent kamerala uppgifterna såsom utbetalning av löner, expensutgifter och resekostnader m. m. kunna åläggas fiskeristyrelsen. Styrelsen förordar, att organisationen skall genomföras hösten 1951, då elever till första årskursens teoretiska del alltså skulle intagas.

I fråga om de årliga kostnaderna för fiskeritjänstemannautbildningen anför fiskeristyrelsen att det förhållandet att denna utbildning avses skola vara tvåårig med elevintagning vartannat år och förete betydande olikheter i organisatoriskt hänseende mellan de båda läsåren, medför att anslagsbelastningen blir mycket olika för två på varandra följande budgetår. Styrelsen har därför ansett det lämpligt att redovisa de beräknade kostnaderna för varje budgetår för sig.

Med utgångspunkt från ett högsta antal elever av tio har fiskeristyrelsen uppgjort en kostnadsberäkning som slutar å i runt tal 56 700 kronor. Av detta belopp hänförs 40 000 kronor till det första och 16 700 kronor till det andra budgetåret. Beräkningen har följande utseende.

Kostnadsberäkning

beträffande fiskeritjänstemannautbildning i Göteborg och Aneboda.

Första budgetåret.

Första läsåret 1 september—31 mars med 936 beräknade undervisningstimmar jämte den till Aneboda förlagda praktiska undervisningen.

Första läsåret i Göteborg.

	Kronor
1. Hyra och städning av undervisningslokaler å kr 1:50 pr timme (936 × 1:50)	1 404
2. Undervisningsmateriel och expenser	1 000
3. Elevstipendier för 10 elever under 7 månader å 115 kr (10 × 7 × 115)	8 050
4. Lärararvoden:	
a) Speciallärare i 260 timmar å 18 kr	4 680
b) Lärare i bokföring i 52 timmar å 12 kr.	624
c) Lärare i övriga ämnen i 624 timmar å kr 12:50	7 800
5. Arvode för rektors- och sekreterargöromål	3 000
6. Studiebesök och exkursioner	400
<u>Summa för första läsåret i Göteborg</u>	<u>26 958</u>

Praktisk utbildning i Aneboda.

1. Underhåll av undervisningslokaler m. m.	1 400
2. Undervisningsmateriel och expenser	800
3. Elevstipendier för 10 elever under 5 månader å 115 kr (10 × 5 × 115)	5 750
4. Resekostnader och studiebesök för eleverna	5 000
<u>Summa för den praktiska utbildningen i Aneboda</u>	<u>12 950</u>

Summa för det första budgetåret (26 958 + 12 950) 39 908

Andra budgetåret.

Andra läsåret 1 november—31 mars med 312 beräknade undervisningstimmar.

1. Hyra och städning av undervisningslokaler å kr 1:50 pr timme (312 × 1:50)	468
2. Undervisningsmateriel och expenser	1 000
3. Elevstipendier för 10 elever under 5 månader å 115 kr (10 × 5 × 115)	5 750
4. Lärararvoden för speciallärare i 312 timmar å 18 kr	5 616
5. Arvode för rektors- och sekreterargöromål	3 000
6. Studiebesök och exkursioner	1 000
<u>Summa för andra läsåret i Göteborg</u>	<u>16 834</u>

Summa för det andra budgetåret 16 834

Totalsumma för båda budgetåren (39 908 + 16 834) 56 742

Beträffande de olika posterna i kostnadsberäkningen anför fiskeristyrelsen i huvudsak följande.

Kostnaderna för hyra och städning av undervisningslokaler i Göteborgs stads yrkesskolor ha på grundval av yrkesskolestyrelsens uppgifter beräknats till 1 krona 50 öre per timme.

Beräkningen av kostnaderna för undervisningsmateriel och expenser är givetvis i viss mån osäker och en justering av beräkningen kan måhända bli erforderlig i mån av erfarenheter rörande anslagsbelastningen. Styrelsen räknar emellertid med att några större kostnader för undervisningsmateriel

icke skola uppkomma utan att demonstrationsobjekt och dylikt skola kunna erhållas genom utlåning eller på annat liknande sätt. Huvuddelen av det till 1 000 kronor beräknade beloppet avses därför komma att tagas i anspråk för expensutgifter.

Kostnaderna för elevstipendier ha beräknats med utgångspunkt från att elevantalet skall vara högst tio. Enligt kungörelsen den 30 juni 1949 (nr 453) utgå stipendierna åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. med 90, 60 eller 30 kronor för månad. Härvid torde emellertid generellt ha räknats med att eleverna erhålla förläggning i internat, något som icke kan komma i fråga vid en förläggning av fiskeritjänstemannautbildningen till Göteborg. Enligt 4 § 1 mom. kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 572) angående stipendier åt elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, sådant författningsrummet lyder enligt kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 383), kunna under sådana förhållanden, som beräknas bli rådande för eleverna i fiskeritjänstemannautbildningen i Göteborg, stipendierna beräknas till högst 115, 85 och 55 kronor. Fiskeristyrelsen har därför räknat med det högsta stipendiebeloppet, 115 kronor för månad, till maximiantalet elever.

Vad beträffar kostnaderna för lärararvoden ha dessa beräknats i viss överensstämmelse med de belopp, som enligt brev den 3 juni 1949 (statsliggaren 1950/51, s. 761) gälla för speciallärare vid övriga kurser vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut. För lärare i andra ämnen än specialämnena ha dock beräknats högre arvodesbelopp nämligen de belopp, som vid Göteborgs stad yrkesskolor betalas adjunktskompetenta timlärare.

Det föreslagna arvodet för rektors- och sekreterargöromål sammanhänger med det förut framlagda förslaget, att fiskeritjänstemannautbildningen skall under fiskeristyrelsens insende i organisatoriskt och pedagogiskt avseende sammanhållas under ledning av en därtill av styrelsen särskilt förordnad lärare eller annan lämplig befattninghavare. Denne befattningshavare skall sålunda förrätta såväl rektors- som sekreterargöromålen vid ifrågavarande utbildningskurs och bör med hänsyn till denna dubbla funktion erhålla lämpligt avpassad gottgörelse härför.

Första läsårets studiebesök och exkursioner komma med hänsyn till undervisningens planläggning att bli av ringa omfattning. Härav föranledda kostnader ha fördensskull beräknats till så lågt belopp som 400 kronor.

Södra Sveriges fiskeriförening torde böra beredas ersättning för de kostnader för mindre iståndsättnings- och reparationsarbeten å undervisningslokaler i Aneboda, vilka föranledas av att fiskeritjänstemannaskolans elever tagna lokalerna i anspråk under fem månader vart annat år. Till underhåll av undervisningslokaler m. m. ha med anledning härav på grundval av uppgifter från föreningens sida beräknats ett belopp av 1 400 kronor.

Beträffande kostnaderna för undervisningsmateriel och expenser gäller i tillämpliga delar vad i det föregående anförts rörande beräkningen av motsvarande kostnader under första läsåret i Göteborg. Såsom i annat sammanhang anförts disponerar Södra Sveriges fiskeriförening i stort sett över erforderlig undervisningsmateriel till följd av att föreningen under en lång följd av år bedrivit undervisning för blivande fiskeritjänstemän.

Elevstipendierna ha beräknats till 115 kronor för elev och månad.

Posten till resekostnader och studiebesök för eleverna under vistelsen vid skolan i Aneboda har beräknats till 5 000 kronor under beaktande av att flertalet studieresor för bibringande av kännedom om olika sjötyper, fisken och fiskemetoder avses skola genomföras under denna del av utbildningsgången.

Beträffande beräkningen av kostnaderna under andra budgetåret gäller i tillämpliga delar vad som anförts i fråga om motsvarande beräkningar för det första läsåret i Göteborg.

Fiskeristyrelsens förslag innehåller vidare vissa jämkningar av hittillsvarande statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening. Sålunda föreslås att det bidrag å i runt tal 14 800 kronor till föreningens undervisningsverksamhet, som styrelsen upptagit i sina anslagsäskanden för nästa budgetår, skall bortfalla. Å andra sidan anses bidraget till föreningens undersökningsverksamhet böra uppräknas till 35 000 kronor. Till stöd härför anför styrelsen bland annat följande.

Enär undervisning enligt förslaget alltjämt skall bedrivas i Aneboda, om än i mindre omfattning än tidigare, bör föreningen jämväl i fortsättningen erhålla statligt stöd för sin verksamhet i den utsträckning, som påkallas för att föreningen skall kunna åtaga sig förenämnda undervisningsuppgift. Såsom villkor för fortsatt statsstöd till föreningen bör uppställas, att föreningen förpliktar sig att upprätthålla i första hand undervisningsverksamheten vid sin institution i Aneboda men även den undersöknings- och försöksverksamhet, som bedrivs där. Upprätthållandet av sistnämnda verksamhetsgren utgör en nödvändig förutsättning för att undervisning av den art, som i det föregående närmare behandlats, med framgång skall kunna bedrivas i Aneboda. Av fiskeristyrelsens organisationsförslag blir en följd, att det hittills till föreningen utgående statsbidraget i vad det belöper på fiskeriskolan bortfaller. Å andra sidan måste, på sätt jämväl fiskeriutbildningskommittén förordat, nämnda statsbidrag i vad det avser föreningens undersökningsverksamhet höjas för att utfylla lönekostnaderna till fiskeribiologen och övrig arbetskraft vid anstalten i Aneboda. I sin anslagsskrivelse den 16 augusti 1950 har fiskeristyrelsen beräknat statsbidraget för undersökningsverksamheten till 23 217 kronor för budgetåret 1951/52. För angivna ändamål bör bidraget uppräknas med 11 000 kronor till avrundat 35 000 kronor.

Såsom en gång utgift upptager fiskeristyrelsen kostnader för modernisering och renovering av Södra Sveriges fiskeriförenings undervisningslokaler i Aneboda. Dessa kostnader ha av länsarkitekten i Kronobergs län uppskattats till 25 800 kronor. Med hänsyn till inträffade kostnadsstegringar och i överensstämmelse med förnyade beräkningar som föreningen lämnat upptager fiskeristyrelsen ett belopp av 30 000 kronor för ändamålet. Styrelsen erinrar dock att byggnadsstyrelsen enligt uttalande, som återgivits i fiskeriutbildningskommitténs betänkande, ansett att undervisningslokalerna kräva ombyggnadsarbeten för en kostnad av 65 000 kronor. Fiskeristyrelsen förklarar, att det undandraget sig dess bedömande, vilken av de två beräkningarna som bör tillerkännas vitsord. Styrelsen har dock i sin anslagsberäkning, särskilt med hänsyn till att enligt dess förslag utbildningen skall vara förlagd till Aneboda allenast under vår- och sommarmånader, räknat med det lägre beloppet, 30 000 kronor.

Fiskeristyrelsen framhåller, att en jämförelse i kostnads hänseende mellan fiskeriutbildningskommitténs och styrelsens förslag beträffande fiskeritjänstemannautbildningen är svår att göra. Detta beror särskilt på att kommitténs förslag bygger på att ifrågavarande utbildning skall

sammanföras med fiskarens yrkesutbildning till en gemensam fiskeriskola. Den främsta skillnaden mellan de båda förslagen är att staten skulle bidra med ett engångsbelopp å 93 650 kronor till denna skola, medan något motsvarande anslagsbehov icke skulle ifrågakomma, om fiskeritjänstemannautbildningen förlägges till Göteborg. Å andra sidan förutskickar fiskeristyrelsen att 30 000 kronor skola anvisas till iståndsättande av undervisningslokaler i Aneboda. Enligt styrelsens förslag skulle sålunda investeringsbehovet bli 63 650 kronor eller alternativt 28 650 kronor lägre än enligt kommittéförslaget.

De årliga kostnaderna för såväl fiskarens yrkesutbildning som fiskeritjänstemannautbildningen uppgå enligt kommittéförslaget till 67 900 kronor. Med styrelsens förslag bli kostnaderna för enbart tjänstemannautbildningen under två på varandra följande budgetår 40 000 respektive 17 000 kronor eller i genomsnitt 28 500 kronor för budgetår.

Fiskeristyrelsen föreslår, att de årliga kostnaderna skola bestridas från ett särskilt riksstatsanslag, förslagsvis benämnt Utbildning av fiskeritjänstemän. Av det första budgetårets anslag böra bestridas vissa av de kostnader, som belöpa å andra budgetåret, nämligen samtliga kostnader för utbildningen i Aneboda. Anslaget bör därför enligt styrelsens mening ha reservationsanslags karaktär. Styrelsen föreslår att anslaget för budgetåret 1951/52 skall uppföras med 40 000 kronor. Medel till kostnaderna för iståndsättande av byggnaderna i Aneboda beräknar styrelsen under anslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen för nästa budgetår.

Yttrandena. Fiskeristyrelsens uppfattning att fiskeritjänstemännens utbildningsfråga bör lösas oberoende av spørsmålet om inrättandet av en yrkesskola för fiskare delas av *samtliga remissinstanser med undantag av Göteborgs och Bohus läns landsting*. Styrelsens förslag rörande förläggningen av utbildningen tillstyrkes i *samtliga yttranden utom yttrandena från nyssnämnda landsting och Gävleborgs läns hushållningssällskap*. I fråga om kursplanen m. m. framföres däremot erinringar i *några yttranden*.

Göteborgs och Bohus läns landsting anför att det svaga intresset från fiskarehåll för fiskareskolan i Lysekil icke kan anses bero på förläggningen till Lysekil. Däremot kunna skolans provisoriska karaktär och ovissheten om dess framtid ha varit till betydande nackdel för skolans verksamhet. Fiskeritjänstemännens förslag om en gemensam skola för fiskare och fiskeritjänstemän förefaller landstinget vara en riktig tanke icke blott ur administrativ och ekonomisk synpunkt utan även med hänsyn till de nyttiga impulser, som de båda skolornas elever kunna ge varandra. Landstinget utgår från att en fast förläggning av fiskareskolan till Göteborg ej är tänkbar och framhåller att kostnaderna för skolornas drift sannolikt bli större om sambandet mellan dem upplöses. Landstinget erinrar om att det tidigare förklarat sig villigt att stå såsom huvudman för skolorna under förutsättning att kostnaderna för dess del icke bli orimliga utan närmast

komma att överensstämman med fiskeriutbildningskommitténs förslag. Landstinget framhåller slutligen att fiskeriskolan enligt dess mening alltjämt bör kvarbli i Lysekil.

Gävleborgs läns hushållningssällskap föreslår att såväl den teoretiska som den praktiska utbildningen för fiskeritjänstemän skall förläggas till Aneboda men att en större del av utbildningstiden skall förläggas till något av de större norrlandsvattendragen, förslagsvis Indalsälven med Sundsvall som stationsort. Såsom motivering härför anför sällskapet bland annat följande.

Såväl fiskarens som fiskeritjänstemännens yrkesutövning företer mycket stora skiljaktigheter i landets olika delar. Man torde kunna skilja på två huvudfrågor, nämligen avsättningsfrågan (Västkusten, Sydkusten och södra Ostkusten) och fiskevårdsfrågorna (norra Ostkusten och insjöarna). Såsom permanenta undervisningsämnen torde väl fiskevårdsfrågorna vara avgjort mera lämpade och framför allt ha större möjlighet att praktiskt omsättas än avsättningsfrågorna. De senare handhas ju numera i huvudsak av de väl utbyggda ekonomiska organisationerna på fiskets område.

Även andra förhållanden tala för att fiskevården borde få en mycket framskjuten plats i undervisningen. Särskilt må framhållas utvecklingen vid våra vattendrag med där pågående utbyggnader och av dessa föranledda, omfattande kompensationsarbeten. Redan nu äro omkring 60 procent av samtliga i landet anställda fiskeritjänstemän enbart i Norrland och Dalarna helt eller delvis verksamma med dessa uppgifter, vilka tydligt tendera att öka. Insjöfiskets nuvarande karaktär över huvud taget kommer vidare att kräva en mycket större fiskevårdsinsats än som nu förekommer.

Nämnda förhållanden tala för att utbildningen av såväl fiskeritjänstemän som fiskare i görligaste mån bör planeras så, att huvudvikten lägges just på fiskevårdsämnena. För fisket inom de kustavsnitt, vilkas fiske är mindre eller knappast alls beroende av fiskevårdsundervisningen men i stället desto mera av undervisning i navigation, motorlära, båtbygge, fiskhandel m. m., torde undervisningsbehovet kunna tillgodoses medelst tillfälligt ordnade kurser i dessa ämnen, vilka äro väl lämpade härför. Denna möjlighet kan icke sägas föreligga beträffande norrlandskustens och insjöarnas undervisningsfrågor, vilka alltså böra inplaceras i den permanenta undervisningen.

Möjligheten att anskaffa lämpliga lokaler och lärare för undervisningen bör icke vara avgörande vid bestämmande av plats för undervisningen. Denna fråga bör avgöras med ledning av platsens lämplighet och av möjligheten att rekrytera elever.

Som redan nämnts arbetar huvudparten av fiskeritjänstemännen i norra landsdelen, som väl även inom överskådlig tid kommer att vara arbetsplatsen för flertalet i fortsättningsgen utbildade tjänstemän. Att dessa skola erhålla sin utbildning i en miljö, där knappast någon av deras kommande arbetsuppgifter är till finnandes, kan knappast befrämja undervisningens syften. Göteborg bör för fiskeriundervisningen vara en viktig och väl utnyttjad plats för demonstrationer av storsjöfiske, fiskhandel etc., som självfallet bör ingå i undervisningen för fiskeritjänstemän, men bör icke bli platsen för den permanenta delen av utbildningen. Denna bör förläggas till en för de kommande arbetsuppgifterna mer representativt vald plats.

Den teoretiska undervisningen synes utan olägenhet kunna förläggas till samma plats, till vilken den praktiska undervisningen planerats förlagd. Aneboda bör därför även i fortsättningen bli centrum för hela utbildningen. En mycket stor del av den praktiska utbildningen bör dock förläggas till någon plats i Norrland. Ett mycket rikt undervisningsmaterial torde finnas

att tillgå vid t. ex. Indalsälven och Ljungan. En längre tids praktisk undervisning skulle därför med fördel kunna förläggas till Sundsvall.

Hushållningssällskapens förbund framställer icke någon erinran mot fiskeristyrelsens förslag till förläggning. Förbundet förklarar emellertid i anslutning till vad Gävleborgs läns hushållningssällskap anfört, att förbundet förutsätter att vid organisationen av utbildningen stor vikt lägges vid de speciella problem, som hänga samman med fisket i de norra delarna av landet.

Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund avstyrka det förslag till kursplan, som fiskeristyrelsen lagt fram. De hemställa att i stället den av fiskeritjänstutbildningskommittén föreslagna kursplanen skall, med de modifikationer som de tidigare förordat (jfr s. 16 o. f.), läggas till grund för utbildningen. Föreningen och förbundet, som framställa vissa anmärkningar mot fiskeristyrelsens redogörelse för länsfiskeritjänstemännens arbetsuppgifter, framhålla att styrelsens kursplan, såvitt angår andra undervisningsåret, icke lämnar några närmare upplysningar om de teoretiska kursernas omfång. Så viktiga ämnen som byggnadslära, rättslära och oceanografi synas ha uteslutits.

Hushållningssällskapens förbund framhåller att den av fiskeristyrelsen föreslagna kursplanen innebär en kortare utbildningstid än den, som fiskeritjänstutbildningskommittén förordat, samt uttalar att enligt förbundets mening utbildningstiden bör vara minst 20 månader. Vidare anför förbundet att fiskeristyrelsens förslag synes lägga alltför stor vikt vid havsfisket samt handels- och avsättningsfrågor. Förbundet framhåller att de fiskevårdande åtgärderna, som på många håll äro de dominerande arbetsuppgifterna för fiskeritjänstemännen, böra beredas stort utrymme inom utbildningen. Då tjänstemännen regelmässigt ha att deltaga i arbetet inom lokala fiskesammanslutningar, anser förbundet det även erforderligt att ämnet förenings- och mötesteknik skall ingå bland läroämnena. Jämväl *Stockholms läns och stads* samt *Gävleborgs läns hushållningssällskap* förorda, att undervisning skall meddelas i detta ämne. Det senare sällskapet föreslår vidare, att även pedagogik skall inrymmas i kursplanen.

Jönköpings läns hushållningssällskap ifrågasätter om icke någon undervisning i tyska bör meddelas, såvida detta kan ske utan att inkräkta på undervisningen i de egentliga fackämnena. Sällskapet uttrycker vidare det önskemålet, att den praktiska utbildningen skall förlängas till framemot slutet av november. Detta motiveras med att inom stora delar av landet flera av de laxartade fiskarna icke hunnit leka före november. Någon övning i romtagning och transporter av rom skulle därför icke medhinnas, därest berörda utbildning såsom kursplanen förutsätter skulle avslutas den 31 oktober.

De riktlinjer för kursverksamhetens ordnande, som fiskeristyrelsen föreslagit, ha endast i vissa detaljer givit *statskontoret* anledning till särskilt uttalande. Ämbetsverket anför härom följande.

I förhållande till elevantalet och omfattningen av kursverksamheten synes det föreslagna rektorsarvodet — 3 000 kronor för läsår — tilltaget för högt. Statskontoret anser för sin del, att arvodet ej bör sättas högre än förslagsvis 3 000 kronor för hel kurs.

Vad beträffar elevstipendierna förutsätter statskontoret att stipendiegivningen kommer att anpassas efter de studiehjälpsformer, som kunna komma att beslutas vid genomförande av studielänenämndens förslag (SOU 1949: 41).

Den föreslagna förhöjningen av statsbidraget till den undersökningsverksamhet, som bedrivs av Södra Sveriges fiskeriförening, undandraget sig statskontorets bedömande, då någon redogörelse för beräkningsgrunderna icke lämnats.

Södra Sveriges fiskeriförening erinrar om att fiskeriutbildningskommittén förutsatt, att försöksverksamheten vid Aneboda skall samordnas med den statliga fiskeriforskningen i och med att Aneboda knytes till den nya fiskeriskolan, samt att fiskeristyrelsen uttalat att upprätthållandet av försöksverksamheten vid Aneboda utgör en nödvändig förutsättning för att den föreslagna undervisningen skall kunna bedrivas där. Med hänsyn till de speciella krav, som ställas på föreståndaren i Aneboda, och till den rådande bristen på akademiskt utbildade fiskeribiologer anser föreningen det vara nödvändigt, att föreståndarbefattningen även i pensionshänseende skall likställas med en motsvarande statlig befattning. Föreningen förutsätter därför, att denna pensionsfråga skall lösas i samband med den nya organisationens genomförande.

Föreningen anmärker vidare att det för renovering och ombyggnad av lokaler i Aneboda föreslagna engångsanslaget, 30 000 kronor, motsvarar vad dessa arbeten skulle ha kostat i mitten av december 1950. Med hänsyn till de prisstegringar, som därefter inträffat eller kunna väntas ske innan arbetena kunna sättas i gång, finner föreningen det nödvändigt att man räknar med ett något högre belopp.

III. Fortbildningskurser för fiskeritjänstemän och övergång till högre utbildning.

Fiskeriutbildningskommittén. I syfte att bereda länsfiskeritjänstemän och fiskmästare tillfälle att taga del av resultaten på fiskeriforskningens område och att överlägga om aktuella frågor inom fiskevården förordar kommittén, att kortare fortbildningskurser skola anordnas vart annat eller vart tredje år. Enligt kommitténs mening bör det ankomma på fiskeristyrelsen att vidtaga de förberedande åtgärder, som erfordras härför.

I samband med frågan om utbildningen av fiskeritjänstemän behandlas möjligheten att bereda fiskeristuderande tillfälle till högre utbildning. Tillkomsten av en sådan ny utbildningsväg är enligt kommitténs uppfattning icke blott motiverad ur social synpunkt utan kan även tillföra fiskeriforskningen och den högre fiskeriadministrationen värdefulla krafter. En nära

till hands liggande lösning av detta problem anser kommittén vara, att fiskeristuderande efter genomgången utbildning till fiskeritjänsteman skall kunna få inträde vid specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande i Vilan. På grundval av examen vid detta gymnasium bör han sedan kunna erhålla inträde vid universiteten eller Stockholms högskola för att avlägga examina i ämnena zoologi, botanik och kemi. I betänkandet anföres att, enligt vad kommittén inhämtat från ledningen för specialgymnasiet i Vilan, skulle fiskeristuderande kunna beredas tillträde till gymnasiet under förutsättning att det endast är fråga om någon enstaka sökande från fiskeriområdet vart annat år samt att inga särskilda arrangemang i fråga om undervisningen och inga särskilda undantagsbestämmelser i fråga om betyg eller dylikt behöva förekomma.

Även vad angår möjligheten till universitetsstudier på grundval av examen vid nyssnämnda gymnasium har kommittén inhämtat yttrande av universitetskanslern. Denne har därvid anslutit sig till ett uttalande av matematisk-naturvetenskapliga sektionen vid Uppsala universitets filosofiska fakultet. I detta anföres att avgångsexamen från Vilans specialgymnasium synes ha karaktären av s. k. begränsad studentexamen och att ett generellt medgivande att bedriva universitetsstudier på dylik kompetens kan få svåröverskådliga konsekvenser. I stället förordas ett system med individuella dispenser för utpräglad studiebegåvade. Filosofiska fakulteten vid Lunds universitet och Stockholms högskolas matematisk-naturvetenskapliga fakultet, vilka även avgivit yttranden till kanslern, tillstyrka däremot, att fiskeristuderande, som avlagt godkänd avgångsexamen vid Vilans specialgymnasium, skall få tillträde till universitetsstudier under villkor, att han äger sådana kunskaper i främmande språk som erfordras för genomgående av realgymnasiet.

Kommittén anser för sin del icke möjligheten med individuella dispenser vara tillfredsställande utan förordar den lösning av frågan, som angivits av filosofiska fakulteten vid Lunds universitet och matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Stockholms högskola.

Yttrandena. Kommitténs förslag rörande fortbildningskurser för fiskeritjänstemän förordas uttryckligen av, bland andra *Svenska fiskevårdsförbundet* och *Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän*. Erinran mot förslaget i denna del har icke framställts i något yttrande.

De åtgärder, som kommittén föreslagit för att bereda fiskeristuderande möjlighet till akademisk utbildning, förordas av *fiskeristyrelsen*. Denna uttalar, att personer, som vuxit upp i fiskaremiljö, ofta torde ha goda förutsättningar att göra förtjänstfulla insatser på mera ansvarsfulla poster inom fiskeriadministrationen. Styrelsen ifrågasätter dock om icke den föreslagna utbildningsvägen över Vilans specialgymnasium är lika arbetskrävande och kostsam som korrespondensundervisning. *Fiskeriintendenten i mellersta distriktet* erinrar, att det kan vara vanskligt för en studerande att helt in-

rikta sig på det begränsade antal högre tjänster, som finnas inom fiskeridadministrationen.

1946 års skolkommission framhåller, att det av kommissionen föreslagna »gymnasiet för vuxna» synes bli en lämpligare form av förberedelse för studier av detta slag än Vilans specialgymnasium, vilket i första hand förbereder för studier vid vissa fackhögskolor. Kommissionen ifrågasätter vidare, om icke enbart kvalificerad yrkespraktik kan tänkas såsom alternativ inträdesfordran till specialgymnasiet i enlighet med vad som gäller för skogs- och mejeristuderande.

Skolöverstyrelsen anser i likhet med kommittén, att studerande, som genomgått fiskeritjänstemannakurs, bör kunna vinna inträde i specialgymnasiet. Såsom villkor härför bör enligt överstyrelsen stadgas avgångsbetyg från nyssnämnda kurs med minst betyget med beröm godkänd i svenska språket och matematik samt intyg från kursens föreståndare om studielämplighet. Då specialgymnasiet kurs i de naturvetenskapliga ämnen omfattar minst realgymnasiet kurs, anser överstyrelsen det vidare skäligt, att fiskeristuderande med godkänd avgångsexamen vid specialgymnasiet beredes möjlighet till akademiska studier i ämnena zoologi, botanik och kemi.

T. f. rektorn vid specialgymnasiet i Vilan framhåller, att undervisning i franska för närvarande ej meddelas vid gymnasiet. Förutvarande elever, som studerat eller studera vid universitet, ha funnit att kurslitteraturen på främmande språk visserligen bereder svårigheter men att dessa svårigheter dock ej äro alltför stora. I yttrandet meddelas vidare, att det blivit praxis, att inträdessökande vid folkhögskolas andra årskurs läst realexamens kurs i matematik och inhämtat goda kunskaper i engelska och helst även tyska, då studierna i annat fall bli alltför krävande.

I ålskilliga andra yttranden betonas slutligen att man bland såväl länsfiskeritjänstemännen som fiskarena fäster stort avseende vid att en utbildningsväg av ifrågakvarande slag öppnas för fiskeristuderande.

Fiskeristyrelsen förutskickar att den möjlighet till övergång till högre utbildning, som enligt fiskeritjänstemannakurskommitténs förslag skall beredas den som genomgått fiskeritjänstemannakurs, skall hållas öppen jämväl vid bifall till styrelsens förslag till organisation och förläggning av fiskeritjänstemannautbildningen.

IV. Fiskeritjänstemännens löneställning m. m.

Nuvarande förhållanden. För närvarande utgår statsbidrag till hushållningssällskapen för avlönande av 33 fiskeritjänstemän med det belopp, som erfordras för att bestrida grundlön å 5 500 kronor, provisorisk avlösningsförbättring å 960 kronor samt tre ålderstillägg å 400 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års anställning. Den begynnelselönen, vartill sällskapen erhållit statsbidrag, har sålunda utgjort 6 460 kronor och slutlönen 7 660 kronor. I

ortsgrupp 3, till vilken de flesta fiskeritjänstemännens stationeringsorter höra, motsvarar denna begynnelselön närmast lönen i 14 löneklassen, medan slutlönen närmast motsvarar lönen i 18 löneklassen.

Under år 1950 ha emellertid hushållningssällskapen av egna medel utbetalat en provisorisk avlöningsförstärkning med 1 000 kronor per år och befattningshavare. Länsfiskeritjänstemännen ha sålunda uppburit en begynnelselön å 7 460 kronor och en slutlön å 8 660 kronor. Detta innebär ett löneläge mellan 17 och 18 lönegraden. Samtliga nu gjorda jämförelser ha utgått från ett rörligt tillägg av 12 procent.

De statliga fiskmästarna äro placerade i 16 lönegraden.

Fiskeritjänstutbildningskommittén. Kommittén föreslår, att länsfiskeritjänstemännen skola placeras i lönegrad Ca 19. En sådan förbättring av länsfiskeritjänstemännens löneställning jämfört med det löneläge, som de nuvarande statsbidragen förutsätta, är enligt kommitténs mening motiverad dels i betraktande av dessa befattningshavares jämförelsevis självständiga arbetsuppgifter, dels såsom en kompensation för de föreslagna ökade fordringarna i utbildningshänseende.

En högre löneplacering av länsfiskeritjänstemännen än den föreslagna synes kommittén betänklig med hänsyn till de konsekvenser, som detta skulle medföra beträffande andra personalgrupper inom statsförvaltningen. Kommittén anser sig icke heller böra föreslå någon differentiering av löneplaceringen av länsfiskeritjänstemännen i olika län. Den anser dock, att hushållningssällskapen böra kunna lämna särskilt arvode åt länsfiskeritjänsteman, som samtidigt är föreståndare för större fiskodlingsanstalt.

Kommittén erinrar i förevarande sammanhang om att statens fiskmästare hittills haft samma löneplacering som länsfiskeritjänstemännen. Beträffande de statliga fiskmästarejänsterna finner kommittén icke en löneförbättring av den omfattning, som föreslagits för länsfiskeritjänstemännen, vara motiverad. Den föreslagna förlängningen av utbildningstiden jämväl för dessa tjänstemän motiverar dock en viss höjning av löneställningen. Kommittén förordar därför, att befattningarna såsom fiskmästare skola placeras i 17 lönegraden.

Till närmare motivering av sitt förslag beträffande länsfiskeritjänstemännen anför kommittén bland annat följande.

Bedömandet av länsfiskeritjänstemännens lönefråga måste ske med hänsyn till dels dessa befattningshavares arbetsuppgifter, dels deras utbildning.

Vad därvid angår arbetsuppgifterna vill kommittén erinra om det självständiga ansvar, som länsfiskeritjänstemännen ha på fiskets område. Länsfiskeritjänstemännens arbetsuppgifter omfatta icke blott en mångsidig konsulterande verksamhet av självständig art utan även tämligen omfattande administrativa uppgifter på fiskets område. Med hänsyn härtill anser kommittén, att de hittillsvarande statliga avlöningsbidragen till länsfiskeritjänstemännen, vilka närmast anslutit sig till jordbruksinstruktörernas löneställning, inneburit en för låg löneplacering. Kommittén anser sålunda, att länsfiskeritjänstemännen som en följd av sina betydligt självständigare arbetsuppgifter böra placeras i en högre löneställning än jordbruksinstruktörerna.

I fråga om fordringarna i utbildningshänseende synes vid en slutlig reglering av länsfiskeritjänstemännens löner böra beaktas de utbildningskrav, som komma att ställas i framtiden. Den av kommittén föreslagna fiskeritjänstemannakursen skulle bygga på förkunskaper i huvudsak motsvarande realexamen och vidare förutsätta två års förpraktik inom yrket. Själva utbildningen skulle därtill omfatta i det närmaste två år. Om den av kommittén föreslagna utbildningen för länsfiskeritjänstemän genomföres, skulle även i utbildningshänseende betydligt större krav ställas på dessa befattningshavare än på jordbruksinstruktörerna.

Jämföres fiskeritjänstemännens utbildning däremot med hemkonsulenternas synas de senare ha betydligt större kvalifikationer. Enligt erhållna uppgifter omfattar nämligen hemkonsulenternas utbildning, förutom förpraktik i egentlig mening, olika i förpraktiken ingående kurser med en sammanlagd tid av i det närmaste två år samt tvåårig utbildning vid lant-hushållsseminarium och slutligen en specialkurs för konsulentkompetens.

Instruktörerna äro för närvarande placerade i lönegrad 16. Hemkonsulenternas lönefråga är ännu icke reglerad, utan för närvarande utgå provisoriska löner närmast motsvarande ett löneläge mellan lönegrad 18 och 19. Enligt vad kommittén erfarit kommer emellertid en pågående utredning om lant-hushållningslärarinnornas löner att föreslå en placering av nämnda befattningshavare i lönegrad 22. Kommittén vill i detta sammanhang erinra, att chefen för jordbruksdepartementet i propositionen till 1944 års riksdag angående hushållningssällskapens omorganisation uttalat, att hemkonsulent i lönehänseende bör placeras högre än ordinarie ämneslärarinna vid lant-hushållsskola med helårskurs. Man synes därför kunna räkna med att den slutliga regleringen av hemkonsulenternas löner kommer att medföra en förbättring av deras nuvarande löneställning.

Kommittén har på grund av här anförda övervägande kommit till den slutsatsen, att länsfiskeritjänstemännen böra placeras i lönegrad Ca 19.

Två av kommitténs ledamöter, herrar Utbult och Zettergren reservera sig mot kommitténs förslag beträffande fiskeritjänstemännens lönegrads-placering och föreslå, att länsfiskeritjänstemännen skola placeras i lönegrad Ca 21 och de statliga fiskmästarna i lönegrad Ca 19. Reservanterna anför, att utbildningstiden för fiskeritjänstemän — om kommitténs förslag genomföres — kan beräknas till minst åtta år, nämligen realexamen fyra år, praktik minst två år och fiskeritjänstemannakurs två år. Enligt reservanternas mening skulle länsfiskeritjänstemännens kompetens därigenom i det närmaste kunna jämföras med hemkonsulenternas. I fråga om arbetsuppgifterna anse de att länsfiskeritjänstemännens arbete och ansvar i stort sett motsvara trädgårds- och hemkonsulenternas.

Kommittén berör i förevarande sammanhang frågan om länsfiskeritjänstemännens benämning. Den framhåller att benämningen fiskerikonsulent för närvarande användes inom flertalet hushållningssällskap men att några sällskap bruka benämningen fiskeriinstruktör och ett sällskap benämningen länsfiskmästare. Med hänsyn till dessa tjänstemäns självständiga ställning föreslår kommittén, att de skola benämnas fiskerikonsulenter. Till stöd för detta förslag anføres följande.

Kommittén vill erinra om att chefen för jordbruksdepartementet i en proposition till 1944 års riksdag angående hushållningssällskapens orga-

nisation och verksamhet uttalade, att ifrågavarande befattningshavare borde benämnas fiskerikonsulenter. I samband med en lönereglering av ifrågavarande befattningar torde slutlig ståndpunkt även böra tagas till benämningensfrågan. Kommittén vill härvid framhålla, att konsulenttiteln till sin faktiska användning mera markerar arten av de med en befattning förenade arbetsuppgifterna än den kompetens, som fordras för innehavare av sådan tjänst. Inom hushållningssällskapen har sålunda benämningen vunnit stadga för befattningar med olika kompetens i utbildningshänseende, t. ex. hemkonsulenter, trädgårdskonsulenter och jordbrukskonsulenter. Endast i fråga om sistnämnda befattningar fordras för närvarande högskoleutbildning. Med hänsyn till länsfiskeritjänstemännens självständiga ställning och deras uppgift att vara förmän för övriga befattningshavare på fiskets område, exempelvis fiskmästare vid fiskodlingsanstalter och fiskeritillsyningsmän, förordar därför kommittén titeln fiskerikonsulent.

Kommittén föreslår slutligen, att för erhållande av sådan befattning såsom fiskerikonsulent eller fiskmästare, som avlönas med statsmedel, bör i de fall, då vederbörande icke tidigare innehaft dylik tjänst, såsom kompetensfordran uppställas utbildning vid statsunderstödd fiskeritjänstemannakurs.

Yttrandena. Betänkligheter mot att genomföra en lönereglering för fiskeritjänstemännen oberoende av den pågående allmänna tjänsteförteckningsrevisionen yppas i utlåtandet från *statens lönenämnd*. Lönenämnden anser sålunda, att med ett ställningstagande till förevarande lönespörsmål helst bör anstå till dess klarhet vunnits om vad tjänsteförteckningsrevisionen kommer att innebära i fråga om lönegradsplaceringen för tjänstemän inom statsförvaltningen, vilkas arbetsuppgifter äro likartade med fiskeritjänstemännens. Nämnden framhåller därvid, att de statliga fiskmästarnas lönegradsplacering prövats så sent som vid 1948 års riksdag och att flertalet länsfiskeritjänstemän år 1949 av hushållningssällskapen medgivits en provisorisk avlöningsförstärkning med 1 000 kronor för år. Då vidare den lönegradsplacering för fiskeritjänstemännen, som kommittén föreslagit, bland annat avsetts skola utgöra kompensation för de ökade fordringarna i utbildningshänseende men den första gruppen med tvåårig fiskeritjänstemannautbildning tidigast kan utexamineras i oktober 1952, kunna enligt nämndens mening några allvarligare invändningar icke anföras mot att det slutliga ställningstagandet till detta lönespörsmål tills vidare uppskjutes.

De olika uppfattningar i fråga om lönegradsplaceringen, som kommit till uttryck i remissutlåtandena, kunna sammanfattas på följande sätt.

Kommitténs förslag att länsfiskeritjänstemännen skola placeras i lönegrad Ca 19 tillstyrkes av *fiskeristyrelsen*, *Hushållningssällskapens förbund*, *Svenska ostkustfiskarnas centralförbund* och *Skånes fiskareförbund* ävensom av *sju hushållningssällskap*. Mot fiskeristyrelsens beslut ha dock *överdirektören Hult* och *byråchefen Hessle* reserverat sig. De anse att styrelsen bort förorda 20 lönegraden.

Till kommittéreservanternas ståndpunkt att länsfiskeritjänstemännen böra hänföras till lönegrad Ca 21 ansluta sig *sju hushållningssällskap, Svenska insjöfiskarens centralförbund, Svenska fiskevårdsförbundet, Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund, Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän och Föreningen Statens fiskeritjänstemän.*

Utan att föreslå någon viss lönegrad uttalar *Kalmar läns södra hushållningssällskap*, att länsfiskeritjänstemännen böra tillförsäkras en förmånligare löneställning än den som kommittén förordat.

Fyra hushållningssällskap förorda att länsfiskeritjänstemännen skola jämföras med hemkonsulenterna eller placeras i 22 lönegraden.

Endast *statskontoret* och *statens lönenämnd* anse att kommittén föreslagit en för hög lönegrad. *Statskontoret* förordar sålunda, att länsfiskeritjänstemännen skola hänföras till 17 lönegraden. Därest en lönereglering för dessa tjänstemän skall ske oberoende av tjänsteförteckningsrevisionen finner *lönenämnden* försiktigheten bjuda, att de icke placeras högre än i 18 lönegraden.

Om innehållet i de yttranden, där kommitténs förslag tillstyrkes, må i övrigt nämnas följande.

Fiskeristyrelsen framhåller att ifrågavarande befattningar äro mycket viktiga för fiskerinäringen och att de äro synnerligen arbetskrävande. För att man skall kunna säkra en tillfredsställande rekrytering till dessa tjänster måste det därför tillses, att lönen blir sådan att befattningarna, trots deras i olika avseenden krävande natur, bli någorlunda lockande. Då styrelsen trots dessa överväganden icke anser sig kunna förorda en generell höjning av fiskeritjänstemännens löneställning utöver vad kommittémajoriteten föreslagit, beror detta på att styrelsen i likhet med denna anser en ytterligare höjning kunna medföra konsekvenser för andra befattningshavargrupper inom hushållningssällskapens arbetsområde.

Hushållningssällskapens förbund uttalar, att de skäl, som kommittén åberopat för länsfiskeritjänstemännens placering i lönegrad Ca 19, synas tungt vägande och att en lägre löneställning icke bör ifrågakomma. Tvärtom kan en något högre löneställning ifrågasättas.

Värmlands läns hushållningssällskap uttalar — i anledning av att sällskapets fiskerinämnd tillstyrkt kommittéreservanternas förslag — att sällskapet icke vill bestrida, att det ansvar, den arbetsbörd och de risker som äro förenade med tjänsterna i och för sig kunna motivera en relativt förmånlig löneställning. Sällskapet kan å andra sidan icke heller bortse från att den av nämnden föreslagna lönegradsplaceringen för dessa tjänstemän kan komma att medföra anspråk på höjd lönegradsplacering från andra grupper av sällskapens befattningshavare. Sällskapet ansluter sig därför i detta avseende närmast till fiskeritjänstbildningskommitténs förslag, möjligen med höjning av kommitténs förslag med en lönegrad.

Även *Jämtlands läns hushållningssällskap*, som i princip biträder kommitténs förslag, uttalar att det dock anser starka skäl föreligga för en något högre lönegradsplacering.

Däremot förklarar sig *Skånes fiskareförbund* endast med tvekan kunna tillstyrka, att länsfiskeritjänstemännen skola placeras i så hög lönegrad, som kommittén föreslagit.

Jämväl *Blekinge läns hushållningssällskap* anför, att en placering i 19 lönegraden kan synas hög i förhållande till de behörighetsvillkor, som kommittén föreslagit. Sällskapet förklarar sig dock med hänsyn till länsfiskeritjänstemännens arbetsuppgifter vilja tillstyrka kommitténs förslag.

Av innehållet i de remissyttranden, vilka anslutit sig till kommittéreservanternas ståndpunkt, må här återgivas huvudpunkterna i den motivering som *Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund* och *Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän* lämnat. Dessa personalorganisationer anför, att några differenser i fråga om arbetsuppgifternas självständighet och art ej finnas mellan konsulenterna i 26 och 22 lönegraderna, å ena, samt fiskeritjänstemännen, å andra sidan. En sju respektive tre lönegraders lägre placering för fiskeritjänstemännen synes dem för låg. Att, såsom kommittémajoriteten föreslagit, höja nu utgående lön med en lönegrad innebär icke någon lönereglering i den bemärkelse, som kommit andra hushållningssällskapens tjänstemän till del. Den lönereglering, som år 1948 genomfördes för flertalet av dessa befattningshavare, medförde en betydande löneförbättring, väsentligt överstigande den, som skulle komma till stånd för fiskeritjänstemännen, om kommitténs förslag genomföres.

Mot kommitténs förslag att tilläggssarvode skall kunna utgå till länsfiskeritjänsteman, vilken tillika är föreståndare för större fiskodlingsanstalt, ha i allmänhet icke rests några invändningar. *Fiskeristyrelsen* och *Norrbottnens läns hushållningssällskap* finna dock detta förslag mindre lämpligt.

Fiskeristyrelsen förordar däremot i enlighet med förslag av fiskeriintendenterna i övre norra och nedre norra distrikten, att de tjänstemän, vilka tjänstgöra som sekreterare i fiskerinämnderna i Norrbottens och Västerbottens län, skola erhålla tilläggssarvoden. Styrelsen framhåller att hushållningssällskapen i dessa län ha en mycket omfattande fiskeradministration med flera fiskeritjänstemän. Särskilt de, som tjänstgöra som fiskerinämndernas sekreterare, ha ett mycket maktpåliggande arbete. De böra därför enligt styrelsens mening ha en något förmånligare löneställning än övriga fiskeritjänstemän. Hinder bör icke föreligga att tilläggssarvode bestrides av statsmedel. Liknande synpunkter anföras av *Norrbottnens läns hushållningssällskap*. I sin reservation till fiskeristyrelsens yttrande förorda *överdirektören Hull* och *byråchefen Hessle*, att de två berörda tjänstemännen i Västerbottens och Norrbottens län skola placeras en lönegrad högre än övriga fiskeritjänstemän.

Jämtlands läns hushållningssällskap föreslår, att hos de hushållningssällskap, som ha fler än en med statsmedel avlönad fiskeritjänstemannabefattning, en av dessa befattningar skall placeras en eller två lönegrader högre än de övriga. *Hushållningssällskapens förbund* förklarar sig i princip icke ha

något att erinra mot en sådan åtgärd. *Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund* och *Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän* tillstyrka att länsfiskeritjänsteman, som tillika är föreståndare för större fiskodlingsanstalt, skall erhålla tilläggsarvode samt förorda därjämte, att fiskeritjänsteman, som är sekreterare i fiskerinämnad, skall placeras en lönegrad högre än övriga fiskeritjänstemän. *Kalmar läns södra hushållningssällskap* förordar att fiskeritjänsteman, som förestår fiskodlingsanstalt, skall placeras lägst i lönegrad Ca 22.

Statens lönenämnd uttalar att, därest tilläggsarvodena komma att medgivas, frågan om arvodets storlek i varje särskilt fall bör underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Mot den av kommittén föreslagna tjänstebenämningen fiskerikon-sulent ha endast *statskontoret*, *Malmöhus läns hushållningssällskap* och *Skånes fiskareförbund* framställt erinringar. De båda senare remissinstanserna förorda benämningen fiskeriinstruktör.

I fråga om löneställningen för de statliga fiskmästarna föreslå *fiskeristyrelsen*, *statskontoret*, *Föreningen Statens fiskeritjänstemän* och *Svenska fiskevårdsförbundet*, att dessa befattningshavare skola få samma lönegradsplacering som länsfiskeritjänstemännen.

Fiskeristyrelsen anför i denna fråga bland annat följande.

Även fiskmästarna ha ett ansvarsfullt och förhållandevis självständigt arbete, som fordrar lång erfarenhet för att kunna skötas tillfredsställande. Det är därför av vikt, att dessa tjänstemän stanna så lång tid som möjligt på sina platser. Skulle deras löneställning bli lägre än länsfiskeritjänstemännens, är det emellertid att befara, att befattningarna som statens fiskmästare endast komma att betraktas som genomgångsbefattningar, så att fiskmästare, så snart tillfälle yppar sig, söka sig över till befattning som länsfiskeritjänsteman. Som ytterligare skäl för att ifrågavarande två grupper av befattningshavare erhålla samma löneställning må anföras dels att enligt föreliggande förslag, som i denna punkt av fiskeristyrelsen tillstyrkes, kompetensfordringarna i fråga om utbildning skulle bli desamma för båda, dels att fiskmästarnas arbetsuppgifter framdeles troligen komma att vidgas. För fiskeristyrelsen framstår det nämligen som ett önskemål att i större utsträckning än nu kunna använda dessa tjänstemän för olika undersökningar och försök på eller i trakten av deras stationeringsorter.

Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund och *Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän* föreslå, att de av statens fiskmästare, vilkas arbetsuppgifter jämväl omfatta undersöknings- och konsulterande verksamhet, i lönehänseende skola jämställas med länsfiskeritjänstemännen.

V. Anslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.

Såsom nämnts i det föregående skola av anslaget för innevarande budgetår 28 250 kronor utbetalas såsom statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening, 25 000 kronor disponeras till bidrag till statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område samt 31 750 kronor användas enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:ts meddelar för varje särskilt fall. Av bidraget till föreningen avses 9 813 kronor till upplysningsverksamhet och 18 437 kronor till fiskeribiologisk undersöknings- och försöksverksamhet m. m.

Yrkanden. Med överlämnande av en framställning från Södra Sveriges fiskeriförening, därvid fogats bland annat förslag till inkomst- och utgiftsstat för föreningen för budgetåret 1951/52, hemställer *fiskeristyrelsen* i skrivelse den 16 augusti 1950, att under förevarande anslag skola för nästa budgetår beräknas ett med 9 800 kronor till i runt tal 38 100 kronor förhöjt bidrag till föreningen, ett oförändrat belopp av 25 000 kronor till bidrag för rörlig kursverksamhet och studieresor samt ett likaledes oförändrat belopp av 31 700 kronor till Kungl. Maj:ts disposition. Tillika yrkar fiskeristyrelsen att en sedan lång tid tillbaka å anslaget föreliggande reservation å närmare 30 000 kronor skall tillgodoföras posten till Kungl. Maj:ts disposition. Reservationen har hittills icke kunnat tagas i anspråk, enär ovisshet rått till vilken av de i anslaget ingående särskilda posterna den hänfört sig.

Av det bidrag, som begärts till Södra Sveriges fiskeriförening, avses i runda tal 23 200 kronor för fiskeribiologisk undersökningsverksamhet samt 14 800 kronor för fiskeriskolan i Aneboda. Beloppen överensstämmer med vad föreningen begärt för dessa ändamål. Härutöver har föreningen anhållit om ett bidrag å 3 315 kronor till kostnaderna för pension åt änkan efter föreståndaren, filosofie doktorn H. Nordqvist. Fiskeristyrelsen, som ansett dessa kostnader böra bestridas i annan ordning, har icke upptagit något belopp för desamma.

I skrivelse den 14 oktober 1950 hemställer fiskeristyrelsen — med ändring av sin förenämnda framställning — att anslaget skall höjas med ytterligare 45 000 kronor. Höjningen hänför sig till beloppet för rörlig kursverksamhet och studieresor.

Såsom i det föregående berörts innefattar slutligen fiskeristyrelsens förslag rörande fiskeritjänstemannautbildningen vissa ändringar i medelsberäkningen under förevarande anslag. Sålunda föreslår styrelsen, att statsbidraget till Södra Sveriges fiskeriförening skall upptagas med 35 000 kronor i stället för det belopp å 38 100 kronor, som styrelsen beräknat i sin anslagsframställning den 16 augusti 1950. Därjämte inräknar styrelsen i anslaget ett engångsbelopp av 30 000 kronor såsom bidrag till kostnaderna för iståndsättnings- och reparationsarbeten å byggnaderna i Aneboda.

Fiskeristyrelsens slutliga förslag innebär sålunda, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med (85 000 + 9 800 + 45 000 + 30 000 — 3 100 =) 166 700 kronor. Av detta belopp avses 35 000 kronor till årligt bidrag till Södra Sveriges fiskeriförening, 30 000 kronor till bidrag till föreningen för upprustning av byggnader, 70 000 kronor till bidrag till rörlig kursverksamhet och studieresor samt 31 700 kronor till Kungl. Maj:ts disposition.

Motiv. Södra Sveriges fiskeriförening anför i sin berörda framställning till stöd för de begärda ökningarna av bidragen till undersökningsverksamheten och till fiskeriskolan i Aneboda bland annat följande.

En uppdelning mellan å ena sidan utgifterna för undersöknings- och försöksverksamheten samt fiskeriskolan och å andra sidan utgifterna för föreningens ekonomiska rörelse tager ej hänsyn till den nytta, som försöksverksamheten har av den ekonomiska rörelsen, utan räknar endast med vissa mot försöksverksamhetens relativa betydelse svarande andelar i personalens löner, underhåll av lokaler och allmänna omkostnader. Kostnaderna för försöken såsom sådana ha hittills åvilat den ekonomiska rörelsen. Detta har varit möjligt genom de relativt goda inkomster, som föreningens yngelförsäljning gett. Försöksverksamheten har emellertid redovisat resultat, som bestämt tyda på, att yngelinplanteringar som fiskevårdsåtgärd äro ekonomiskt mindre givande eller motiverade ur nationalekonomisk synpunkt än man hittills antagit och att det därför vore önskvärt, om åtminstone en del av de betydande summor av allmänna medel som årligen nedläggas på denna verksamhet, bleve använda på ett för fisket mer gagnande sätt. Den statliga fiskeriadministrationen har redan lagt i dagen en tydlig återhållsamhet i fråga om yngelinplanteringar, vilket i sin tur bidragit till en sjunkande efterfrågan på yngel. Föreningen måste därför räkna med minskade inkomster av yngelförsäljning och anser det därför ofrånkomligt, att bidrag i fortsättningen lämnas även för själva försöken så som fallet är vid andra av staten underhållna försöksstationer.

Föreningen anser sig för närvarande ej behöva begära högre bidrag än 25 procent (= 4 460 kronor) av kostnaderna för arrendering, skötsel och utfiskning m. m. av dammar och sjöar. En del av dessa vatten ha hittills tjänat enbart forskningsverksamheten utan att ge den ekonomiska rörelsen någon vinst.

Enligt hittills gällande reglemente för fiskeriskolan i Aneboda skall tjänstemannautbildning ordnas under vartannat kalenderår, t. ex. 1950, 1952 o. s. v. Den kursplan, som föreningen avser att följa år 1952, är i stort sett densamma som tillämpas år 1950. Tidigare ha de på grund av kurserna vartannat år ökade kostnaderna fördelats lika i staterna för varje budgetår, vilket föreningen emellertid icke anser lämpligt för närvarande emedan staten överväger en övergång inom en snar framtid till en helt under staten lydande skolorganisation. Genom de besparingar, som 1950 års kursplan trots ökad teoretisk undervisning medfört, har den pågående kursen år 1950 kunnat bestridas med det anslag till upplysningsverksamheten, som var avsett för tiden t. o. m. 30 juni 1950. I anslaget för 1950/51 behövde därför endast räknas med sådana kostnader för skolan som äro oberoende av elever och extra anlita lärarkraft. Den ökning, som årets statförslag uppvisar, beror främst på att här åter upptagits kostnader för elevernas stipendier till kost, studieresor samt extra lärararvoden beräknade för hela kursen år 1952 oberoende av att eleverna stanna i Aneboda utöver den 30 juni detta år.

Beträffande motiveringen för de jämkningar av hittillsvarande statsbidrag till föreningen, som fiskeristyrelsens förslag rörande utbildningen av fiskeritjänstemän innehåller, torde få hänvisas till den redogörelse som lämnats i det föregående (s. 27).

Den höjning med 45 000 kronor av beloppet till rörliga kurser och studieresor, som fiskeristyrelsen äskat i sin förenämnda skrivelse den 14 oktober 1950, motiveras med att medelsbehovet för ändamålet visat sig väsentligt överstiga vad som tidigare beräknats. Styrelsen uppskattar sålunda medelsbehovet för ändamålet under innevarande budgetår till 85 000 kronor. För denna beräkning redogöres närmare i proposition nr 2 (bil. 8 p. 3) till årets riksdag. Medelsbehovet för nästa budgetår uppskattar styrelsen till 70 000 kronor. Av detta belopp beräknas omkring 10 000 kronor för kombinerade kurser och cirka 60 000 kronor för muntliga kurser och studieresor.

VI. Departementschefen.

Såsom jag anført i det föregående anser jag tiden ännu icke mogen för inrättande av en fast undervisningsanstalt för fiskare. Jag har även uttalat att enligt min mening kostnaderna för den provisoriska yrkesundervisning, som för närvarande bedrives i Lysekil, äro så höga i förhållande till elevantalet, att det ej rimligen kan komma i fråga att längre uppehålla densamma med statsbidrag. Enligt vad jag under hand inhämtat beräknas kostnaden för denna undervisning under läsåret 1950/51 uppgå till omkring 9 700 kronor per elev. Därest kursverksamhet för fiskare kommer att upptagas vid Göteborgs stads yrkesskolor torde detta få betraktas såsom en provisorisk lösning av fiskarens utbildningsfråga.

Vad angår utbildningen av fiskeritjänstemän har jag redan redovisat de skäl som synas böra föranleda, att detta spörsmål nu upptages till prövning oberoende av att det definitiva ståndpunktstagandet till frågan om en fast fiskareskola ställes på framtiden. Jag anser mig även i huvudsak kunna godtaga det förslag härom, som fiskeristyrelsen nu framlagt och som innebär att utbildningen skall ske huvudsakligen i Göteborg men i viss utsträckning även i Aneboda. Härvid har jag bland annat beaktat, att ett genomförande av detta förslag endast förutsätter obetydliga investeringar i byggnadsföretag och att dessa investeringar för övrigt torde vara erforderliga även om en annan lösning av förläggningsfrågan senare skulle finnas mera lämplig. Jag anser nämligen att den lösning, som jag nu förordar, i viss mån bör betraktas som ett provisorium och att frågan bör kunna omprövas, därest förutsättningar längre fram skulle föreligga för att inrätta en sådan fast fiskareskola, som avsetts i fiskeritjänstkommitténs betänkande.

Beträffande utformningen av ifrågavarande utbildning vill jag i övrigt anföra följande.

Såsom nämnts i det föregående har utvecklingen på bland annat fiskevårdens område medfört att allt större krav måste ställas på fiskeritjänstemän-

nen, såväl administrativt som i fråga om fackkunskaper. För att dessa krav skola kunna tillgodoses är det bland annat nödvändigt, att fiskeritjänstemännen ha en god allmänutbildning. Fiskeriutbildningskommittén har även beaktat detta förhållande genom att föreslå att inträdesfordringarna skola skärpas såvitt avser de teoretiska förkunskaperna, samt att undervisning i vissa allmänbildande ämnen skall ingå i kursen.

Jag delar väl kommitténs uppfattning om det värde, som en god allmänutbildning har för fiskeritjänstemännens arbete. Med hänsyn till att dessa tjänstemän i stor utsträckning rekryterats från fiskarebefolkningen och att en sådan rekrytering även i fortsättningen är önskvärd hyser jag emellertid betänkligheter mot att höja fordringarna i fråga om teoretiska förkunskaper hos de inträdessökande. Jag anser därför i likhet med fiskeristyrelsen att i detta avseende liksom hittills endast bör fordras, att vederbörande genomgått folkhögskolans andra årskurs. Det synes därvid lämpligt att, såsom skolöverstyrelsen föreslagit, överenskommelse träffas med folkhögskolorna om betygsättning av kunskaperna för sådana elever, som ämna söka inträde vid fiskeritjänstemannakurs.

I fråga om praktikfordringarna torde det med hänsyn till de förhållanden, varunder fisket bedrives, ej vara möjligt att kräva någon allsidig eller mera kvalificerad förpraktik. Såsom framhålles i flera yttranden torde det icke heller vara lämpligt att, på sätt kommittén föreslagit, fordra praktiktjänstgöring hos länsfiskeritjänsteman. Jag förordar således, att såsom inträdesfordran i förevarande hänseende endast skall stadgas två års valfri fiskepraktik. I praktiktiden bör få inräknas tid, varunder vederbörande genomgått sådan fiskarekurs som kan komma att anordnas vid Göteborgs stads yrkesskolor.

Mot vad kommittén i övrigt anfört angående förutsättningarna för inträde vid ifrågakörande kurs har jag intet att erinra.

Av betänkanudet och yttrandena framgår, att utformningen av undervisningsplanen erbjuder vissa svårigheter. Dessa bero främst på att utbildningen gäller en mycket begränsad personalgrupp med delvis ganska skiftande arbetsuppgifter. Det torde emellertid av skäl som kommittén anfört icke vara möjligt att differentiera undervisningen för olika slag av befattningar, utan utbildningen torde få göras enhetlig för samtliga elever. Vid fastställandet av undervisningsplanen bör emellertid hänsyn tagas till den betydelse, som olika slag av befattningar ha.

Enligt såväl kommitténs som fiskeristyrelsens förslag skulle några allmänna ämnen, nämligen svenska, matematik, fysik, kemi, allmän biologi och engelska, införas på kursplanen. Beträffande samtliga nu nämnda ämnen utom engelska synes detta även befoget med hänsyn till de mera begränsade fordringar på de inträdessökandes förkunskaper, som enligt min mening måste gälla tills vidare. Undervisningen i dessa och i vissa andra ämnen, såsom rättslära, förvaltnings- och föreningslära, fiskets ekonomi samt bokföring, torde vidare böra tillmätas stor vikt vid en utbildning, som avser att ge kompetens såsom länsfiskeritjänsteman. Såsom förut

antylts bör nämligen utbildningen särskilt med tanke på sistnämnda befattningar icke vara alltför ensidigt inriktad på fiskeribiologiska och angränsande fackämnen utan även ge ett visst mått av administrativa och ekonomiska kunskaper.

Däremot anser jag, i motsats till kommittén och fiskeristyrelsen, undervisning i främmande språk ej vara nödvändig vid en utbildning av förevarande art. Den facklitteratur på engelska eller tyska, som skulle motivera sådan undervisning, torde nämligen huvudsakligen ha vetenskapligt intresse. Det kan därjämte ifrågasättas om den språkundervisning, som kan meddelas inom ramen för en fiskeritjänstemannakurs, skulle bli tillräcklig för det angivna syftet. Jag vill även erinra, att undervisning i främmande språk icke förekommer vid andra jämförliga kurser.

Beträffande de egentliga fackämnena — fiskeribiologi, hydrologi, limnologi, oceanografi, fiskevård m. m. — inställer sig spørsmålet om en lämplig avvägning mellan sötvattens- och saltvattensintressena. Bland annat med hänsyn till att de ojämförligt flesta av de tjänster på fiskets område, som komma att stå öppna för eleverna, hänföra sig till sötvattensfisket måste enligt min uppfattning huvudvikten läggas på det senare. Jag är däremot icke beredd förorda att, såsom ifrågasatts i något yttrande, havs- och kustfiskets förhållanden helt skola uteslutas från undervisningsplanen. Det synes emellertid finnas ett visst fog för den i några yttranden framförda åsikten, att den i kommittébetänkandet framlagda kursplanen ger väl stort utrymme åt vissa ämnen, vilka helt eller huvudsakligen ha betydelse för saltvattensfisket, exempelvis oceanografi, navigation och fiskberedning. Jämväl den av fiskeristyrelsen föreslagna kursplanen synes lägga för stor vikt vid ämnen, som röra havsfisket samt handels- och avsättningsfrågor. Vid det definitiva fastställandet av kursplanen, vilket bör ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, fiskeristyrelsen, torde därför få vidtagas sådana jämkningar i de föreliggande förslagen, som kunna anses befogade av pedagogiska och praktiska skäl.

Enligt kommitténs förslag skulle fiskeritjänstemannakursen omfatta 86 veckor. Fiskeristyrelsens förslag innebär att den teoretiska undervisningen skulle omfatta 47—51 veckor och den praktiska undervisningen 24—26 veckor. Hela kurstiden skulle sålunda utgöra 71—77 veckor. Med hänsyn till att jag förordat att undervisningen i engelska skall slopas och att i övrigt jämkningar i kursplanerna kunna finnas påkallade anser jag att utbildningen bör kunna inpassas i en tidrymd av högst 17 månader. Såsom kommittén och fiskeristyrelsen föreslagit bör kursen anordnas vart annat år för tills vidare högst tio elever.

Frågan, vart kursen för utbildning av fiskeritjänstemän bör förläggas, har behandlats ingående såväl i kommittébetänkandet som i yttrandena över detta. Under förutsättning att en fast fiskareskola inrättas i Lysekil har kommittén förordat att kursen skall förläggas dit. Jag delar denna uppfattning. Jag har emellertid nyss uttalat, att frågan om inrättande av en fast fiskareskola icke nu är aktuell, och förordat att statsbidrag icke vidare

skall utgå till den provisoriska yrkesutbildning för fiskare, som för närvarande bedrivs i Lysekil. I detta läge synes Göteborg vara att föredraga såsom förläggningsort för den teoretiska undervisningen. Härför talar framför allt den omständigheten att Göteborgs stads yrkesskolor äro beredda att upplåta lämpliga undervisningslokaler. Väljes däremot Lysekil eller Aneboda, vilka orter kommittén givit företräde framför de övriga som den diskuterat, erfordras en betydande investering för utbyggnad av undervisningslokaler och, beträffande Aneboda, jämväl av elev- och tjänstemannabostäder. I de flesta av yttrandena över fiskeristyrelsens skrivelse i ämnet har styrelsens förslag även tillstyrkts. Jag ansluter mig till denna ståndpunkt och förordar alltså, att den teoretiska undervisningen i kursen för fiskeritjänstemän skall förläggas till Göteborg.

För den praktiska undervisningen ävensom en del av den teoretiska utbildningen i sötvattensbetonade läroämnen synas både Aneboda och Håstad kunna komma i fråga som förläggningsplats. I betraktande av de pedagogiska fördelar, som anläggningarna och insjövattnen vid Aneboda erbjuda, vill jag dock förorda, att denna del av utbildningen i huvudsak skall förläggas dit. Härför erfordras visserligen viss upprustning av byggnaderna vid Aneboda. Denna torde dock icke behöva bli så omfattande, då undervisning skall lämnas där allenast under vår- och sommarmånader. Samtidigt anser jag det emellertid önskvärt, att även utbildningsmöjligheterna i Håstad skola tillvaratagas. Därest Svenska lax- och laxöringföreningen fortsätter med sin hittillsvarande verksamhet, bör därför ifrågavarande del av utbildningen under några veckor förläggas till Håstad. En förutsättning för att föreningen skall erhålla fortsatt statsbidrag bör vara, att föreningen åtager sig denna del av utbildningen. Föreningen bör därvid utan ersättning ställa lärare och undervisningslokaler till förfogande.

Vad angår organisationen av kursen kan jag biträda fiskeristyrelsens förslag. Fiskeritjänstemannautbildningen bör sålunda stå under fiskeristyrelsens överinseende. Vidare böra de rent kamerala uppgifter, som sammanhånga med utbildningen, åvila styrelsen. Den omedelbara ledningen av utbildningen i Göteborg, d. v. s. rektors- och sekreterargöromål, synes såsom fiskeristyrelsen föreslagit lämpligen böra uppdragas åt någon av lärarna vid kursen. Jag anser dock, att antagningen av elever bör ankomma på fiskeristyrelsen. Motsvarande uppgifter vid utbildningen i Aneboda böra åvila föreståndaren för Södra Sveriges fiskeriförening.

Samtliga kostnader för kursverksamheten synas böra bestridas av staten. I avbidan på statsmakternas ställningstagande till studielånenämndens förslag biträder jag vad fiskeristyrelsen förordat i fråga om grunderna för stipendier åt eleverna i kursen. Stipendierna torde sålunda böra utgå med 55, 85 eller 115 kronor för månad. Jag återkommer i det följande till storleken av de anslag som erfordras.

På grund av verksamhetens ringa omfattning samt läroämnenas skiftande art torde undervisningen i Göteborg böra ombesörjas av timlärare. Fis-

keristyrelsens förslag i fråga om beräkningen av arvodena till dessa lärare kan jag i huvudsak biträda. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa arvodesbeloppen. Det av fiskeristyrelsen föreslagna arvodet för rektors- och sekreterargöromål under utbildningen i Göteborg är enligt min mening för högt. Jag förordar, att detsamma skall bestämmas till 300 kronor för månad.

Undervisningen vid Aneboda torde såsom fiskeristyrelsen förutsatt böra ombesörjas av Södra Sveriges fiskeriförening. Huvuddelen av undervisningen torde komma att åvila föreningens biolog och dess fiskmästare. Viss tillfällig förstärkning av föreningens arbetskrafter torde dock erfordras.

De föreslagna kortare fortbildningskurserna för fiskeritjänstemän skulle otvivelaktigt vara av värde. Jag är emellertid ej beredd att nu förordar, att medel skola anvisas för detta ändamål. Det torde få ankomma på fiskeristyrelsen att taga initiativ till anordnande av dylika kurser, då den så finner påkallat.

I likhet med kommittén och fiskeristyrelsen finner jag det önskvärt, att studiebegåvade fiskeristuderande skola kunna vinna högre utbildning efter det de genomgått kursen för utbildning av fiskeritjänstemän. Som ett första steg i denna riktning synes böra föreskrivas att genomgång av dylik kurs skall berättiga till inträde i specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande. Den, som avlagt examen vid detta gymnasium, bör vidare ha möjlighet att bedriva akademiska studier. Då sistnämnda fråga endast relativt sällan torde bli aktuell, torde det dock ej vara erforderligt att generella bestämmelser meddelas härom. Frågan torde i stället, såsom universitetskanslersämbetet förordat, böra kunna lösas genom individuella dispenser i förekommande fall.

Medelsbehovet för fiskeritjänstemannautbildningen synes kunna nedbringas något genom den minskning av rektorsarvodet och den begränsning av kursplanens omfattning, som jag nyss förordat.

I fråga om kostnaderna för första läsåret torde sålunda genom att undervisningen i engelska slopas det belopp av i runt tal 13 000 kronor, som fiskeristyrelsen upptagit för timlärararvoden, kunna minskas till 12 000 kronor. Till arvode för rektors- och sekreterargöromål böra upptagas ($7 \times 300 =$) 2 100 kronor. Övriga utgiftsposter för första läsårets utbildning i Göteborg, nämligen hyra och städning av undervisningslokaler, undervisningsmateriel och expenser, elevstipendier samt studiebesök och exkursioner, torde i överensstämmelse med fiskeristyrelsens förslag kunna beräknas till respektive 1 404, 1 000, 8 050 och 400 kronor eller tillhoppa i runt tal 10 900 kronor. Utgifterna för utbildningen i Göteborg under första läsåret torde alltså böra uppskattas till ($12\,000 + 2\,100 + 10\,900 =$) 25 000 kronor.

Beträffande kostnaderna för utbildningen i Aneboda torde i detta sammanhang icke böra beräknas något belopp för underhåll av undervisningslokaler m. m. Hänsyn till medelsbehovet härför torde få tagas vid bedömandet av statsbidraget till Södra Sveriges fiskeriförening. Till denna fråga

återkommer jag i det följande. I enlighet med vad jag förut anfört torde icke heller medel böra upptagas för motsvarande kostnader vid utbildningen i Håstad. Eleverna böra enligt min mening själva bära huvudparten av kostnaderna för praktikresorna. Möjlighet att erhålla visst statsbidrag bör dock finnas. Med hänsyn härtill föreslår jag att för dylika bidrag samt för studiebesök skola upptagas 2 500 kronor. Mot fiskeristyrelsens beräkning av medelsbehovet för undervisningsmateriel och expenser samt elevstipendier till 800 respektive 5 750 kronor har jag icke något att erinra. Medelsbehovet för nu ifrågakostnader för utbildningen i Aneboda och Håstad skulle alltså uppgå till $(2\,500 + 800 + 5\,750 =)$ i runt tal 9 000 kronor.

Fiskeristyrelsens uppskattning av kostnaderna för utbildningen under andra läsåret föranleder icke någon annan erinran från min sida än att arvodet för rektors- och sekreterargöromålen bör nedsättas från 3 000 till 1 500 kronor. Kostnaderna böra alltså uppskattas till 15 300 kronor.

Enligt dessa beräkningar skulle kostnaderna för fiskeritjänstemannautbildningen, fränsett statsbidraget till Södra Sveriges fiskeriförening, sammanlagt uppgå till $(25\,000 + 9\,000 + 15\,300 =)$ 49 300 kronor eller i medeltal för budgetår cirka 24 700 kronor.

Medelsanvisningen torde såsom fiskeristyrelsen förordad böra ske under ett särskilt riksstatsanslag, benämnt Utbildning av fiskeritjänstemän. För budgetåret 1951/52 torde medel böra anvisas till bestridande av kostnaderna för utbildningen i Göteborg samt för tre femtedelar av kostnaderna för utbildningen i Aneboda och Håstad. Anslaget bör sålunda upptagas med $(25\,000 + 5\,400 =)$ 30 400 kronor. Då en viss osäkerhet vidlåder kostnadsberäkningarna förordar jag, att anslaget tills vidare skall uppföras såsom förslagsanslag.

I likhet med fiskeristyrelsen anser jag att Södra Sveriges fiskeriförening bör erhålla statsbidrag till kostnaderna för den upprustning av byggnaderna i Aneboda, som är nödvändig för att utbildning av fiskeritjänstemän skall kunna bedrivas där i den omfattning, som angivits i det föregående. Styrelsens beräkning av kostnaderna torde i och för sig böra godtagas. Med hänsyn till den prisstegring, som ägt rum, torde emellertid beloppet böra uppräknas till 35 000 kronor. Detta belopp torde böra anvisas i form av ett reservationsanslag, benämnt Bidrag till Södra Sveriges fiskeriförening för vissa byggnadsarbeten. Jag förutsätter att största möjliga sparsamhet skall iakttagas vid upprustningen av byggnaderna.

Jag torde härefter få övergå till att behandla frågan om fiskeritjänstemännens löneställning. I likhet med fiskeriutbildningskommitténs majoritet anser jag, att länsfiskeritjänstemännen böra placeras i lönegrad Ca 19. Därest löne regleringen i något fall skulle medföra löneminskning på grund av att intjänata ålderstillägg bortfalla, torde Kungl. Maj:t böra medge placering i högre löneklass.

I flera yttranden har ifrågasatts, att vissa länsfiskeritjänstemän skulle

placeras i högre lönegrad än de övriga eller erhålla särskilda tilläggsarvoden. Någon differentiering av lönegradsplaceringen kan jag dock icke förordna. Ej heller kan jag tillstyrka, att statsmedel skola ställas till förfogande för utbetalande av tilläggsarvoden. I vilka fall dylika arvoden över huvud skola få utgå synes böra bedömas enligt de grunder som nu gälla beträffande lön eller annan gottgörelse utöver vad som utgår enligt avlöningsreglementet till befattningshavare, till vars avlönande statsbidrag lämnas enligt bestämmelserna i kungörelsen om statsbidrag till avlönande av vissa befattningshavare hos hushållningssällskap, m. m.

Beträffande tjänstebenämningen förordar jag, att benämningen fiskeriasistent skall användas.

I anslutning till vad jag nu anfört föreslår jag, att i personalförteckningarna för hushållningssällskapen skola från och med den 1 juli 1951 uppföras 33 fiskeriasistenttjänster i lönegrad Ca 19.

Vad härefter angår frågan om löneställningen för de statliga fiskmästarna äro dessa befattningshavare, i motsats till länsfiskeritjänstemännen, redan placerade å löneplan. Det skäl för genomförande av en löneroglering, som jag nyss anfört beträffande länsfiskeritjänstemännen, föreligger alltså ej i detta fall. Härjämte är att märka, att en ändring av lönegradsplaceringen för fiskmästarna skulle kunna föregripa ställningstagandet till frågan om en löneroglering för åtskilliga andra grupper av befattningshavare, vilka nu likaså äro placerade i 16 lönegraden. Med hänsyn härtill anser jag, att resultatet av tjänsteförteckningskommitténs arbete bör avvaktas, innan frågan om en lönegradsuppflyttning för de statliga fiskmästarna avgöres.

Jag torde till slut få behandla frågan om anslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen för nästa budgetår.

Fiskeristyrelsen har i anslutning till sitt förslag om utbildningen av fiskeritjänstemän förordat, att Södra Sveriges fiskeriförening för nästa budgetår skall erhålla ett statsbidrag å 35 000 kronor eller omkring 6 700 kronor mer än det bidrag, som utgår för innevarande budgetår. Bidraget skulle avse föreningens fiskeribiologiska undersökningsverksamhet. Något bidrag skulle icke längre utgå direkt till undervisningsverksamheten. Vidare må erinras att fiskeristyrelsen i sitt förslag till medelsanvisning till fiskeritjänstemannautbildningen upptagit ett belopp av 1 400 kronor för underhåll av undervisningslokaler m. m. i Aneboda.

Den del av bidraget till föreningen för innevarande budgetår, som avser föreningens undersökningsverksamhet, uppgår till i runt tal 18 400 kronor. Nedläggandet av fiskeriskolan i Aneboda medför att i fortsättningen en större del av kostnaderna för fastigheternas underhåll och uppvärmning m. m. kommer att falla på denna verksamhet. Vid bestämmande av bidragets storlek torde vidare böra beaktas, dels att vissa av föreningens befattningshavare förutsättas komma att i avsevärd omfattning medverka vid den praktiska utbildningen i Aneboda, dels att kostnader komma att uppstå för underhåll m. m. av de undervisningslokaler, som komma att användas.

das vid utbildningen. Med hänsyn till dessa förhållanden och till inträffade kostnads- och lönestegringar anser jag bidraget till föreningen skäligen böra utgå med 30 000 kronor. En förutsättning för åtnjutande av detta bidrag bör vara att föreningen medverkar i fiskeritjänstemannautbildningen i den omfattning, som angivits i det föregående. Jag förutsätter vidare att överenskommelse skall träffas mellan föreningen och fiskeristyrelsen om att föreningens undersöknings- och försöksarbete skall samordnas med den statliga fiskeriforskningen. Frågan om pensionsrätt för föreningens föreståndare synes icke böra upptagas i detta sammanhang.

Till bidrag för rörlig kursverksamhet och studieresor har fiskeristyrelsen för nästa budgetår begärt ett från 25 000 till 70 000 kronor höjt belopp. Jag torde här få erinra om att Kungl. Maj:t i proposition nr 2 till årets riksdag (bil. 8 punkt 3) föreslagit riksdagen att å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår anvisa 10 000 kronor till berörda verksamhet. Såsom jag i det sammanhanget anförde har intresset för dessa kurser blivit mycket större än vad man tidigare räknat med. Jag förordar därför att bidraget för detta ändamål skall höjas. I nuvarande statsfinansiella läge kan jag dock icke föreslå, att högre belopp än 50 000 kronor skall anvisas. Detta innebär en höjning med 15 000 kronor i förhållande till vad som sammanlagt för innevarande budgetår anvisats å riksstaten och äskats å tilläggsstat.

Jag tillstyrker fiskeristyrelsens förslag att en å anslaget föreliggande reservation skall tillgodoföras posten till Kungl. Maj:ts disposition. Om så sker torde något belopp icke böra upptagas för samma ändamål under nästa budgetårs anslag.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör förevarande anslag uppföras med (30 000 + 50 000 =) 80 000 kronor.

VII. Departementschefens hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna att utbildningen av fiskeritjänstemän skall organiseras enligt de riktlinjer, som jag angivit i det föregående;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningarna för hushållningssällskapen från och med den 1 juli 1951 uppföra sammanlagt 33 fiskeriassistenttjänster i lönegrad Ca 19;

3) å riksstaten för budgetåret 1951/52 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Utbildning av fiskeritjänstemän* ett förslagsanslag av 30 400 kronor,

- b) till *Bidrag till Södra Sveriges fiskeriförening för vissa byggnadsarbeten* ett reservationsanslag av 35 000 kronor,
- c) till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Malte Olsson.